

TÜRK-İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

Aralık : 1988

Sayı : 230

Cumhurbaşkanı ile Görüşme

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK
YAYIN
ORGANIDIR

ARALIK

1988

Sayı : 230

SAHİBİ :

TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ :

ERDAL TÜT

MÜESSESE MÜDÜRÜ :

ORHAN BALABAN

YAZI KURULU :

BURHAN DODANLI
ERKİN OKAY

DERGİ ADRESİ :

TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ
KIZILAY-ANKARA
Tel: 33 38 24

ABONE :

Yurtiçi, 6 aylık 9.000.-TL.
Yıllık 18.000.-TL.
Yurtdışı 6 aylık 20.000.-TL.
Yıllık 40.000.-TL.

FOTOĞRAFLAR:

NİHAT ÜSTÜN

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
TÜRK-İŞ PASAJI NO: 2
KIZILAY-ANKARA
TEL : 134 14 71

DERGİMİZ
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

BASKI TARİHİ: 17.01.1989

1	YENİ YIL MESAJI
2	CUMHURBAŞKANI EVREN TÜRK-İŞ YÖNETİCİLERİNİ KABUL ETTİ
3	GENEL BAŞKAN YILMAZ'IN 1988'i DEĞERLENDİRMESİ
6	SÜPER EMEKLİLİK DONDURULDU
8	SÖZLEŞMELİ PERSONEL YASASI İPTAL OLDU
9	YILMAZ, İCFTU TOPLANTISINA KATILDI
10	İCFTU İCRA KURULU TOPLANDI
11	DENGELİ BİR DÜNYA EKONOMİSİNE DOĞRU
12	ADALET TECELLİ ETTİ
13	TÜRK HARB-İŞ BAŞKANLAR KURULU ANKARADA TOPLANDI
14	ZONGULDAK MADEN İŞÇİLERİ SÖZLEŞMESİ TÖRENLE İMZALANDI
15	TEZ-KOOP-İŞ SHP'DE SÖZLEŞME İMZALADI
16	TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ GENEL BAŞKANIN AÇIŞ KONUŞMASI
20	TÜRK-İŞ EĞİTİM SEMİNERLERİ SÜRÜYOR
21	İZMİT'TE KOOPERATİFÇİLİK SEMİNERİ DÜZENLENDİ
22	ÇALIŞMA HAYATININ SORUNLARINI SAĞIR SULTAN BİLE DUYDU'DA BİR ÖZAL DUYMAZLIKTAN GELİYOR
23	OECD-TUAC 81. GENEL KURULU YAPILDI
24	KÖŞEMDEN KAYA ÖZDEMİR
25	ARALIK 1988 GIDA HARCAMASI
27	SSK KANUNUDA DEĞİŞİKLİK ŞARTTIR
29	İŞÇİ EMEKLİLERİ BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI
30	TOPLU SÖZLEŞMELERDE SON DURUM

“SON 12 AYDA SORUNLARIMIZ 12 KAT DAHA ARTMIŞTIR”

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu tarafından yayınlanan Yeni Yıl mesajında, gelişen iç ve dış olaylara değinildi. 1988’de sorunların giderek ağırlaştığına işaret edilen yeni yıl mesajı şöyle:

“Geride bıraktığımız 1988 yılı, aktif nüfusun büyük çoğunluğunu teşkil eden sabit ve dar gelirli milyonlarca vatandaşımız için, adeta yaşanmamış ve kaybolmuş bir dönemi ifade etmektedir.

Halkımız, bu 366 gün boyunca, keyfi kanunlar ve kararnamelerle elinden alınan kazanılmış haklarının peşinden koşmuş, adı kağıt üzerinde kalan “Hukuk Devleti”ni aramaktan yorgun düşmüştür.

TEMEL HAK ve ÖZGÜRLÜKLER HAFİFE ALINMIŞTIR

Ülke ekonomisinin kan ve can damarı işçilerimiz ve onların temel hak ve özgürlükleri hafife alınmıştır. Freni tutmayan enflasyona karşı verilen büyük mücadelenin yanısıra, hür sendikacılığı törpüleyen antidemokratik uygulamalar nedeniyle çalışanların iş güvencesiyle birlikte yaşama ümitleri de zaafa uğramıştır. Yüksek yargı mercileri yıl boyunca, hükümetin hukuk dışı uygulamalarını tesbit ve iptalle uğraşmışlardır.

Son yılların zor koşullarına tuz-biber eken 1988 yılı, bir avuç fırsatçı ve vurguncu dışında herkese kan kusturmuş, işsizler ordusu 5 milyon sınırına dayanmıştır. İşçi, memur, emekli, dul, yetim, küçük esnaf, çiftçi ve hatta namuslu tüccar ve sanayiciler bile bugünkü ekonomik gidişattan şikâyetçidir.

Hükümet, bir bunalım devresine giren ülkeyi 1988 yılı içinde kurtarma yolundaki vaatleri-

ni yerine getirmemiş, son 12 ayda hayat koşulları 12 kat daha ağırlaştırılmıştır. Sudan sebeplerle ardı ardına yapılan seri zamların sayısını hatırlamak mümkün değildir.

1988 YILI, ÜLKEMİZ İÇİN “GAM ve ZAM YILI” OLMUŞTUR.

Heyecansız ve ümitsiz bir şekilde yeni bir yıla giren halkımız, böyle kötü bir iktidarı yüzde 65 oy çokluğuyla reddettiğini 25 Eylül Referandumunda belgelemiş olmasına karşın, bu sonuçtan ne yazık ki gereken ders alınmamıştır. Bu zihniyetteki bir hükümetin, 1989’da da sorunları çözeceğine inanmıyoruz.

Olsa, olsa, daha ağırlaşan sorunlarla karşılaşacağımız mukadderdir.

Tablo böyle kötü olmasına rağmen, komşu iki ülke arasındaki sıcak savaşın sona ermesi, Filistin Bağımsızlık Mücadelesinin olumlu bir sona doğru yaklaşma eğilimi göstermesi, dünya barışı açısından güzel gelişmelerdir.

Ayrıca 1988’de Türk Sporcularının bireysel ve takım halindeki üstün başarıları da, bu gamlı yılın ender sevindirici ve gurur verici olaylarıdır.

1988’DE VERİLEN MÜCADELE 1989’DA DA VERİLECEK

TÜRK-İŞ’in sendikal özgürlükler işçi hakları ve temel insan hak ve özgürlükleri yolunda verdiği onurlu mücadele 1989’da daha büyük etkinliklerle sürdürülecektir.

1989’un, 1988’i aratmayacak bir yıl olması- nı, yeni yılın Ulusumuza ve Dünya’ya barış, mutluluk ve huzur getirmesini dileriz.”

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz başkanlığındaki TÜRK-İŞ Yöneticilerini kabul eden Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e işçi sorunları konusunda bilgi sunuldu. Resimde TÜRK-İŞ Yöneticilerini Cumhurbaşkanı Kenan Evren tarafından kabulü sırasında görüyorsunuz.

Cumhurbaşkanı EVREN, Türk-İş Yöneticilerini Kabul Etti

YILMAZ: "SAYIN EVREN SORUNLARIN HALLİ KONUSUNDA YARDIMCI OLACAKLAR

- 28 Aralık günü Türk-İş Yöneticilerini Köşk'de Kabul Eden Cumhurbaşkanı Evren'e SEKA Grevi, Sözleşmeli Personel, Süper Emeklilik ve öteki işçi sorunları konusunda bilgi sunuldu.
- Cumhurbaşkanı Evren Türk-İş Yöneticileri ile 1 saat görüşerek sorunları dinledi.

Cumhurbaşkanı Kenan Evren, 28 Aralık günü TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyelerini Çankaya Köşkünde kabul etti. TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, SEKA grevi ile ilgili olarak Cumhurbaşkanı'na, "tek taraflı bilgi verildiği" izlenimi edindiklerini söyledi.

Cumhurbaşkanı Evren, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz,

Cumhurbaşkanı Kenan Evren, TÜRK-İŞ yöneticileri ile bir saat görüşerek sorunların çözümü için yardımcı olacağını belirtti..

Genel Sekreter **Emin Kul**, Genel Mali Sekreter **Çetin Göçer**, Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Orhan Balaban**'la 28 Aralık günü Cumhurbaşkanlığı Köşk'ünde bir saat süren bir görüşme yaptı. Genel Başkan **Yılmaz**, görüşmeden sonra Köşk'te yaptığı açıklamada, Türk ekonomisinin ve çalışanların sıkıntılarını dile getirdiklerini belirterek, Cumhurbaşkanı **Kenan Evren**'in, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal sıkıntıları en az kendileri kadar iyi bildiğini kaydetti.

Şevket Yılmaz, gazetecilerin sorusuna karşılık, şöyle dedi:

“Çalışma yasaları, Anayasa, enflasyon ve ortak pazar konularında fikir alışverişinde bulunduk. Süper emeklilik çıktığında, Cumhurbaşkanımızın bu yeni kararnamayı imza etmeyeceği yolundaki açıklamamızı hatırlattığımızda, (ama, bir defa imza edilmiş oldu, haklısınız) denildi.

Yılmaz, sözleşmeli personel ile ilgili olarak, TÜRK-İŞ görüşlerinin de Cumhurbaşkanı **Evren**'e iletildiğini bildirerek, “**Bu konuda da henüz kendilerin sağlıklı bir bilgi, ya da kararname gelmediğini belirttiler.**” dedi.

SEKA GREVİ

TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, Cumhurbaşkanı **Evren**'in, SEKA grevi konusunda, üzüntü içerisinde bulunduğunu vurgulayarak, şöyle dedi:

“Bu konuyla ilgili kendilerine verilen bilgileri değerlendirdik. Maalesef, Sayın Cumhurbaşkanımıza verilen bilgiler tek taraflıdır. Biz meselenin esasını anlattık. İşçilerin 134 bin lira gibi komik brüt ücretle çalıştığını ve bu sözleşme müzakereleri sırasında sendikanın taleplerine yaklaşım sağlanmadığını ifade ettik..”

TÜRK-İŞ'İ ZİYARET

Şevket Yılmaz, gelecek yılın

ilk aylarında, Cumhurbaşkanı **Evren**'in de TÜRK-İŞ'i ziyaret edeceğini kaydederek, bugün ele alınan konuların bir değerlendirmesini bir kez daha yapma olanağı bulacaklarını söyledi. **Yılmaz**, “**Sayın Cumhurbaşkanımız, bize büyük ölçüde destek olacağını söyledi. Samimi olarak bu ülkenin içinde bulunduğu sıkıntıların bir değerlendirmesini yaptık. Bu konuları ümit ederim Başbakan Özal ile görüşme imkânı bulacaklardır.**” şeklinde konuştu.

Yılmaz, bir gazetecinin “Cumhurbaşkanımız, süper emeklilik yasasını imzaladığından üzüntü duyduğunu belirtti mi?” biçimindeki sorusuna da şu karşılığı verdi:

“Başka türlü bir çıkış yolu bulamadıklarını ortaya koymak durumunda kaldılar. Bunun da tabii adaletli olmadığı artık herkesce bilinmektedir.”

Genel Başkan YILMAZ
1988'i değerlendirdi

BU GİDİŞLE 1989'DA FERAHLAMA BEKLENEMEZ

- Sekiz yıl içinde reel ücreti yüzde elli oranında gerileyen işçi perişandır.
- Uygulanan çarpık sosyal ve ekonomik politikalar ülkemizin temel sorunlarının çözümünde etkisiz kalmaktadır.
- Yasal engeller kaldırılıp sosyal önlemler alınmadıkça sadece vergiler ve zamlarla Türkiye Ekonomisini düzlüğe çıkarma şansı çok azdır.

TÜRK-İŞ

Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, basın mensuplarının sorularına cevap, 1988 yılını değerlendirdi ve **"Bu gidişle 1989'da da ferahlama olamayacağını"** vurguladı

Genel Başkan **Yılmaz**'ın işçi kesimi görüşüyle yaptığı değerlendirme şöyle:

"Son sekiz yıldan bu yana, ülkemizde hür dünya ülkeleri standartlarının çok altına indirilen işçi hakları ve sendikacılık faaliyetleri, Türkiye'yi Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO)nun şikayet gündeminde tutmaktadır. Bu platformda, tüm dünya delegelerinin huzurunda verilen, "Yasaları ILO standartlarına göre düzeltereğiz ve hür sendikacılığı işlerliğe kavuşturacağız" yolundaki resmi vaatler, ILO Genel Kurulları sonrasında kasden unutulmaktadır.

Amaç, sendikasız bir çalışma ortamı yaratmaktır.

Şevket Yılmaz

Hükümetin ipoteğine alınan serbest toplu pazarlık rejimi bugün ismen yaşamakta, kamu kesimi sözleşmeleri gönülsüz imzalanmaktadır.

Sekiz yıl içinde reel ücreti yüzde 50 oranında gerileyen işçi, perişandır. Sendikalar, işlevlerini ve eylemlerini yapamaz hale getirilmişlerdir. Tüm yasal engellemelere ve antidemokratik uygulamalara rağmen, kendini bu yola adanmış idealist sendikacılar, işçilerin desteği ve yiğit davranışları ile direnme gücünün azamisini ortaya koymaya çalışmaktadır.

HÜKÜMETLE ZİRVE TOPLANTISI VE GERÇEKLER..

Hatırlanacağı üzere, hükümetle yaptığımız 30 Nisan 1988 tarihindeki son zirve toplantısında, ortaya koyduğumuz gerçekler karşısında haklılığımızı ikrar etme durumunda kalan Sayın Başbakan **Özal**, hem yasal engellerin kaldırılacağını ve hem de yıl içinde gerileyen reel ücretlerin enflasyonun üstüne çıkarılacağını ve toplu sözleşmelerin bu anlayış içinde imzalanacağını vaat etmişti. Ama o vaatler de ötekiler gibi, zirve toplantısını yaptığımız salonun duvarını aşamadı ve hayata geçirilmedi. Sayın **Özal** Hükümeti, her yıl olduğu gibi 1988 içinde bir kehanette bulunmuş ve bu yılın enflasyon rakamının yüzde 30'ları aşmayacağını belirtmişti. Ama bugünlerde Aralık ayının ilk haftasında ve enflasyon, hükümetin tahminini üçe katlamış durumda.

Bu böyle olunca, enflasyon kehanetine göre hesaplanan ve kamu kesimi için emredici, özel kesim için yol gösterici sayılan toplu sözleşme yıllık ücret artış rakamları da, enflasyon ve hayat pahalılığının altında ezilerek, yamyassı olmuştur.

YÜZDE 90'LARA TIRMANAN ENFLASYON..

Esasen, 1980 yılından bu yana uygulanmakta olan ekonomik politikanın başlıca hedefinin enflasyonu makul seviyeye indirmek ve istikrar içinde büyümek olduğu düşünülürse ve her yıl, gerçekleşen enflasyonun beklenen ya da umulan enflasyonun çok üzerinde bir düzeye ulaştığı dikkate alınırsa, bu konuda **"iyimser"** olmak mümkün değildir. Hele 1988 yılı ortalarından itibaren fiyat artışlarının giderek

yükselmesi ve enflasyonist baskının % 90'lara tırmanışı karşısında, bu olumsuz gelişmelerin ekonomik istikrar üzerindeki bozucu etkilerini ortadan kaldırmak amacıyla alınan ve adına reform denilen bir dizi **"tedbir ve düzenleme"**nin geçmişin başarılarını değiştirmeyeceği ortadadır. Yıllardır birbirinden kopye edilen bu uygulamalar, olumsuzluğu arttıran diğer bir unsur olmaktadır...

Uygulanan çarpık sosyal ve ekonomik politikalar ülkemizin temel sorunlarının çözümünde yetersiz kalmıştır. Ekonomik sıkıntı ve bunalımların toplumsal bedeli, sorumlusu olmadığı halde yine geniş halk kesimlerine, dar gelirli işçi, memur, emekli, dul ve küçük esnafa ödetilmek istenmektedir.

Bu itibarla 1988 yılı, bu ölçülerle hatıralarımızda, **"Berbat Bir Yıl"** olarak kalacaktır.

Büyüme hızı ise, iktidarın başarı diye nitelendirdiği bir gelişme sayılıyor. Büyüme hızı 1986 yılında yüzde 8.1; 1987 yılında yüzde 7.4 olarak gerçekleşmiştir. 1988 yılı büyüme hızının, son gelişmeler doğrultusunda yüzde 6.5 olacağı tahmin edilmektedir. GSMH'da beklenen bu artış hızı, büyük ölçüde tarım kesimindeki büyüme hızının öngörülenin üstünde gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Ekonomideki büyüme ve produktivite artışının kişilerin gelirlerine de yansımaları gerektiği konusu hiç gözönüne alınmayarak, gelir dağılımının çalışanlar aleyhine giderek adaletsiz duruma getirildiği bir ortamda, salt büyüme, çalışanlar açısından önem taşımıyor.

1989'DA NE OLABİLİR?

Öte yandan 1989'da büyüme

hızının düşürüleceği, dış kaynak girişinin azalacağını beklediği bir dönemde, yatırımların artışının önceki yıla oranla reel olarak nasıl sağlanacağı, daha doğru ifadeyle yatırım artışının olacağı pek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Bilindiği üzere, 1988 yılında toplam harcamalar içinde yatırım harcamalarının payı yüzde 26.1 olarak programlanmışken, gerçekleşme tahmininin yüzde 25.4 olacağı beklenmektedir.

Yani 1989'da da, bu gidişle bir ferahlama olmayacağı belli olmaktadır.

Zira, yasal engeller kaldırılıp, sosyal önlemler alınmadıkça, sadece vergiler ve zamlarla Türkiye ekonomisini düzlüğe çıkarma şansları çok azdır.

Ayrıca, gelir-vergi dengesindeki adaletsizlik ise, sıkıntıların üstüne tuz-biber ekmektedir. Bu adaletsizliğe son verilmelidir.

1989 yılında tüketim—özellikle kamu tüketimi— harcamalarının önceki yıla oranla kısılacağı, alınan tasarruf tedbirleri de gözönünde tutularak olumlu görülmekle beraber, bu konuda iyimser olunamamaktadır. 1988 yılında sabit fiyatlarla 2.8 trilyon lira olması programlanan kamu tasarruf-yatırım farkının 4 trilyon lira olması tahmin edilmektedir. Bu durumda, 1989 yılı için sabit fiyatlarla 3.2 trilyon lira (cari fiyatlarla 4.6 trilyon lira) olarak programlanan kamu açığının daha da artması beklenebilir. Bu durumun enflasyon üzerindeki olumsuz etkisi, geçirdiğimiz dönem deneyimlerinden bilinmektedir. Yine izlenecek olan 1989 politikası ile istihdam hacminde de daralma olacağı ve 4 milyonu aşan işsizler ordusunun daha da büyüyeceği ortadadır."

HÜKÜMETTEN YENİ BİR ÇARESİZLİK ÖRNEĞİ

SÜPER EMEKLİLİK DONDURULDU

- Türk-İş Genel Başkanı:
"Şimdi Bir Adaletsizlik daha yapıldı"

- TİSK ve Hukukçular
Yeni getirilen düzenlemeyi eleştirdiler..

Anayasa Mahkemesi'nin, kamuoyunda "Süper Emeklilik" olarak adlandırılan statüyle ilgili 3395 Sayılı Yasanın geçici 5. nci maddesini iptâli üzerine, hükümet yeni bir hukuk ve hak çıkmazı yaratarak, süper emeklilerin almakta oldukları aylıkları, donduruldu.

Resmi Gazete'nin 29 Aralık tarihli sayısında yayınlanan Kanun Hükmünde Kararname ile "Süper Emekli" aylığı alanların durumları dondurulmuş oldu. Kanun Hükmünde kararnamede "Bakanlar Kurulu, sosyal yardım zammı miktarını, gösterge, üst gösterge ve geçici gösterge tablosundaki derece ve kademelere göre birbirinden farklı olarak tespit etmeye yetkilidir" denilerek Bakanlar Kurulu yetkili kılınmış oldu. Aynı kararname ile süper emeklilerin 34 bin lira olan sosyal yardım zamlarının 53 bin liraya çıkartıldığı bildirildi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, 3395 sayılı yasanın iptali ve yeni düzenleme ile ilgili olarak yaptığı açıklamada "şimdi bir adaletsizlik daha yapılıyor ve fiyatlar artarken, bazı emekli ücretlerine dondurma getiriliyor. Dengesizlik zamanında yapıldı. Şimdi dengesizliği disipline etmeye çalışıyorlar. Bu tasarruf hukuka aykırıdır. Çünkü, bahis konusu kararname, 3347 sayılı KHK'lere esas olan çerçeve kanununa aykırıdır.

Hükümetin böyle bir kararname çıkarma yetkisi yoktur."

Şevket Yılmaz konuyla ilgili şöyle devam etti:

"-Bu adaletsizliği daha zamanında belirtmiştik. Ayrıcalık yapılmamasını, ücret artırımının tüm emeklilere kademeli şekilde uygulanmasını istemiştik. Süper Emeklilik yasasını kendileri kotardılar. Kendileri pişirdiler. Kendileri acze düşüp ortadan kaldırıyorlar. Böyle şey hukuk devletinde olmaz, SSK'nın sahibi prim ödeyen işçilerdir. Bunlara danışılmadan, TÜRK-İŞ'in uyarılarına kulak verilmeden yapılan tasarrufların sonucu elbette sağlıklı olmamaktadır. Nitekim Anayasa Mahkemesi bu adaletsizliği iptal etmiş, ancak hükümet durumu düzeltceğine büsbütün bozmuştur.

İMREN AYKUT'UN AÇIKLAMASI

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut da yeni düzenlemeyi savunarak, çeşitli alternatifler üzerinde çalıştıklarını, ancak "tek çözüm olarak bu yolu bulabildiklerini" söyledi.

İmren Aykut, süper emeklilerin, süper olabilmek için belirli miktarlarda para yatırdıklarını hatırlatarak "bu paralarını en yüksek faize yatırmış olsalardı ne alırlardı diye, bunu da hesap ederek hiçbir kayıpları olmamasına çalıştık" dedi.

"5 TRİLYONLUK ÖDENEK GEREKECEKTİR..."

Bakan Aykut konuyla ilgili olarak şöyle devam etti.

"-Yılbaşından itibaren katsayı 128 olacaktır. Süperler ise, ancak 100'de kaldı. Süper emeklilerin durumunu muafaza ediyoruz. Bizim hesaplarımıza göre, süper emeklilerle, normaller birleşene kadar, süperler 3 ile 7 milyon lira arasında değişen oranda para alacaklardır. Bu durumda emekliler arasındaki fark 2,5 yılda kapanacaktır. Tüm emeklilere borçlanma hakkı tanınması durumunda 5 trilyon liralık bir ödenek gerekecek. Bu rakam ikinci yılda 7 trilyon, üçüncü yılda 10 trilyon liraya ulaşacaktır. Böyle bir çözüm mümkün değildir. 1 milyon 200 bin emekliye borçlanma hakkı tanımak Kurum'un akktnaryal dengesini bozacaktı."

TİSK'İN GÖRÜŞÜ

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Genel Sekreteri Kubilay Atasayar'da süper emekliliğin iptalini "çifte standart ortadan kalkmadı" şeklinde eleştirerek şöyle dedi:

“-Bu tasarruf, bir haksızlığı daha beraberinde getiriyor. Kazanılmış hak ortadan kaldırılmıştır, ama çifte standart ortadan kaldırılmamıştır. Eski emekliler ile süper emekliler arasındaki fark ileriye dönük olarak giderilmeye çalışılıyor. Emeklilerin statüleri bütünüyle ele alınarak düzenleme getirilmesi gerekir. Buna, devlet âdil bir çözüm getirmelidir.”

YARGITAY DAİRE BAŞKANI: ÖNERİLERİMİZİ ANLAMADILAR.

Süper emeklilerle ilgili düzenleme konusunda görüşünü açıklayan Yargıtay 10. Hukuk Dairesi Başkanı **Teoman Ozanoğlu**, önerilerinin bakanlıkça dikkate alınmadığını belirterek şöyle dedi:

“-Anladığım kadarıyla, konu eksik incelenmiş. Bu durumda da getirilen çözüm yolunun emeklilerin halletmediği söylenebilir”

TAŞÇIOĞLU'NUN AÇIKLAMASI

Eski Çalışma Bakanı ve Süper Emeklilik Yasasını çıkaran **Mükerrem Taşcıoğlu**, yasanın iptali ve yeni düzenleme konusunda yaptığı açıklamada “Yeni Formülü” beğendiğini söyledi ve “Benim düşündüğüm formül de buydu, doğrusu da budur” dedi.

ETHEM EZGÜ'NÜN AÇIKLAMASI

İşçi Emeklileri Cemiyeti Başkanı **Ethem Ezgü**'de yaptığı açıklamada “Anayasanın istediği eşitlik ilkesi bu değildir. Bu mahkeme konusudur. Üyelerimiz bize başvururlarsa örnek dava açabiliriz.” dedi.

Barolar Birliği'nden Tepki

BU TASARRUF İPTALE MAHKUMDUR

- Süper Emeklilikle ilgili yeni düzenlemeyi eleştiren Türkiye Barolar Birliği Başkanı **Av. Teoman Evren** “Devlet yükümlülüklerinden kolay kurtulmanın yolunu buldu” dedi...

Türkiye Barolar Birliği Başkanı **Teoman Evren**, Süper Emekliliğin iptalinden sonra hükümetin getirdiği yeni düzenlemeyi eleştirdi ve “**Anayasa Mahkemesinin iptal kararı bahane edilerek devlet yükümlülüklerinden kurtulmanın kolay yolunu bulmuştur**” dedi.

YENİ DÜZENLEME HAKSIZLIK GETİRDİ

Barolar Birliği Başkanı **Evren**, Süper Emeklilikteki yeni düzenleme ile eşitsizliğin ortadan kaldırılamadığı gibi, yasanın yapılış biçiminin yanlışlık, ve haksızlık getirdiğini, bununla da devlete olan ciddiyet ve saygınlığın zayıfladığını öne sürdü.

BU TASARRUF İPTALE MAHKUMDUR

“-Devlet ciddiyeti saygınlığı ve güvenilirliği ile bağdaştırılması olanaksız bu kanun hükmündeki kararname, adalet anlayışı açısından hiçbir çözüm getirmemiş, bilakis yeni sorunlar yaratmıştır. Devlet emeklilerden aldığı, haddi faidesi çok yüksek bir parayı iade etmelidir. Aksi halde vatandaşlar kandırılmış, aldatılmış olacaklardır. Alalacele yürürlüğe konan bu yasama tasarrufu, iptale mahkumdur ve mutlaka iptali için Anayasa Mahkemesine bir kez daha başvurulmalıdır.”

Sözleşmeli Personel Yasası İptal Oldu

TÜRK-İŞ'İN
GÖRÜŞÜ:

- Yılmaz:
“Kanun Hükmünde Kararname Hukuk Devleti ile Bandaşmıyordu..”
- Kul:
“Devlet özel bir istihdam türü yaratmak istemiştir.”

Anayasa Mahkemesi, sözleşmeli personel uygulamasını Anayasa'nın 128. maddesine aykırı bularak iptal etti. İptal Kararı 6 ay sonra yürürlüğe girecek.

Anayasa Mahkemesi'nin 22 Aralık'ta Başkan **Mahmut Çuhruk** başkanlığındaki toplantısından sonra yapılan açıklamada KİT'ler hakkındaki 233 sayılı kanun hükmündeki kararnamede değişiklik yaparak ve bir madde ekleyerek KİT'lerde sözleşmeli personel uygulamasını getiren 308 sayılı kanun hükmündeki kararnamenin Anayasa'nın 128. Maddesine aykırı bularak iptal edildiği bildirildi.

SHP İPTAL İÇİN ANAYASA MAHKEMESİNE BAŞVURMUŞTU

Bilindiği gibi SHP Genel Başkanı **Erdal İnönü** 25 Şubat 1988 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurarak sözleşmeli personel uygulaması getiren 308 sayılı kanun hükmündeki kararnamenin Anayasa'nın çeşitli maddelerine aykırılığını öne sürerek iptalini istemişti.

Yüksek Mahkeme, söz konusu kanun hükmündeki kararnamenin “İstihdam şekilleri”, “personel ihtiyacı”, “işe alma”, “sözleşme ücreti ve diğer haklar”, “prim ve ödül”, “siyasi faaliyet yasağı”, “yüksek planlama kurulu’nun yetkisi”, başlıklarını taşıyan maddeler ile geçici bazı maddelerini Anayasa’ya aykırı buldu. Böylece, 308 sa-

yılı kararnameyle sözleşmeli personel uygulamasının sürdürülmesi sona erdi.

Anayasa Mahkemesi, “Teşebbüs Personelinin Yükümlülük ve Sorumlulukları”, “Yurt Dışında Görevlendirme”, “Başka İş ve Hizmet Yasağı”nı içeren maddelerin iptal istemlerini ise reddetti.

Bu maddeler, KİT'lerdeki personelin yükümlülük ve sorumluluklarını ve yurt dışında sürekli veya geçici olarak görevlendirilebileceklerini, başka iş ve hizmetlerde çalışamayacaklarını hükme bağlıyor.

Mahkeme, kanun hükmündeki kararnamenin geçici 4. maddesinde yer alan KİT'lerde bu kanun hükmündeki kararnamenin yayınlandığı tarih olan 18 Ocak 1988 tarihinde toplu iş sözleşmeleri dışında hizmet akdi ile çalışan yönetim personelinin en geç 31 Aralık 1988'e kadar sözleşmeli statüsüne geçirilmesine ilişkin hükmü de Anayasa'ya aykırı buldu ve iptal etti.

Sözleşmeli personel uygulamasını iptaline gerekçe olan ve “Kamu Hizmet Görevlileriyle İlgili Hükümler” başlığını taşıyan Anayasa'nın 128. maddesi de şöyle:

“Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler,

memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.”

TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ

Genel Başkan **Şevket Yılmaz** Sözleşmeli Personel Yasasının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren hukuk devletiyle bağdaşmadığını söyleyerek şöyle dedi:

“Söz konusu kanun hükmünde kararname yürürlüğe girdiği tarihten itibaren hukuk devletiyle bağdaşmıyordu. Uygulamayla çalışanların sosyal ve sendikal hakları elinden alındı. Biz bu konuda etkin mücadele verdik. Kişinin bir yıl sonra bitecek sözleşmesi sonunda işe devam edip etmemesinin iki dudak arasında olmasını tasvip edemeyiz. İptal kararı 6 ay sonra yürürlüğe girecek. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik yapılarak kişiler bu yasanın kapsamına alınabilir.”

Genel Sekreter **Emin Kul**'da yaptığı açıklamada şöyle dedi:

“Devlet özel bir istihdam türü yaratarak KİT'lerin özelleştirilmesiyle ilgili politikayı destekleyecek istihdam türü yaratmak istemiştir. Özel sektörün sürekli şikâyet ettiği konu, bu kuruluşlarda istihdam şişkinliği olduğu yolundadır. KİT'leri devralacak özel kesim işverenin çalışanlara kıdem tazminatı ödeme yükümlülüğünden kurtarılması için sözleşmeli personel uygulamasına gidilmiştir.”

ICFTU Toplantısına Katılan YILMAZ:

“ÇALIŞANLARIN TEMEL HAKLARINI KISITLAMAKLA AVRUPA TOPLULUĞUNA GİRMEK OLANAKSIZ”

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU)'nun Madrid'de yapılan 94 üncü Yönetim Kurulu toplantısına katılan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz yurda dönüşünü takiben yaptığı açıklamada “çalışanların temel hak ve özgürlüklerindeki kısıtlamalarla Avrupa Topluluğu'na girebilmek olanaksız...” dedi. Yılmaz, “demokrasiyi yeniden kurduğunu iddia eden Türkiye'nin nasıl olup da hala kamu özgürlükleri, temel işçi hak ve özgürlükleri alanında böylesine geri, böylesine standard dışı olduğunu kimse anlayamıyor. Hükümet dışında kimse Cumhuriyet Türkiye'si'ne bugünkü koşulları layık görmüyor” şeklinde konuştu.

114 ülkeden 89 milyon işçiyi temsil eden 134 örgütün temsilcileri 14-16 Aralık 1988 tarihlerinde Madrid'de bir araya geldi. Franko rejimine karşı 40 yıl sürgünde mücadele eden İspanyol İşçi Sendikaları Konfederasyonu (UGT)'nin kuruluşunun 100 üncü yıldönümü sebebiyle Madrid'de toplanan işçi temsilcileri İspanya'da 14 Aralık'ta uygulanan genel olarak “iş bırakma” eylemi sırasında İspanyol çalışanları ile tam bir dayanışma içinde olduklarını da ortaya koydular. İş bırakma eylemi sırasında İspanya'da hayat tümüyle durdu.

YILMAZ'IN AÇIKLAMASI

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz yurda dönüşünde şu açıklamayı yaptı:

“Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) Yönetim Kurulu Madrid toplantısında İnsan

Hakları Evrensel Beyannamesi'nin ilânının 40 ıncı yıldönümünde, özellikle temel işçi hak ve özgürlüklerini tehdit eden gelişmeler üzerinde durdu. Bilindiği gibi, 1988 yılı, aynı zamanda, Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO)'nun temel işçi hak ve özgürlüklerini güvence altına alan 87 Sayılı Sözleşmesinin kabulünün 40 ıncı yıldönümü. Türkiye, bu sözleşmeyi onaylamakta direnen ülkeler arasında. 1982 Anayasasının çalışma yaşamı ile ilgili hükümleri, 2821 ve 2822 Sayılı Yasalarla yapılan çoğu düzenleme, sözleşmeli personel uygulaması, Dernekler

• 114 Ülkeden 89 milyon kişiyi temsil eden 134 örgüt'ün temsilcileri Madrid'de biraraya geldi

Yasası bu Sözleşme ile çelişki içinde. Temel insan hakkı olan sendikalaşma özgürlüğünden Türkiye'de çok sayıda çalışan yararlanamıyor. Grevli serbest toplu pazarlık hakkı da, kısıtlamaları, düzenleniş biçimi ile çoğu uluslararası hukuk kuralına aykırı. ICFTU'da, Türkiye gibi bu çeşit haksızlıkları sürdürmek isteyen çeşitli ülkelerin durumu dikkatle incelendi. Polonya, Romanya, Güney Afrika Cumhuriyeti gibi ülkelerdeki gelişmeler gözden geçirildi. Türkiye açısından ortaya çıkan tablo şu: Türkiye'nin çalışanların temel hak ve özgürlüklerindeki kısıtlamalar-

la Avrupa Topluluğu'na girebilmesi imkânsız. Demokrasiyi yeniden kurduğunu iddia eden Türkiye'nin, nasıl olup da hala kamu özgürlükleri, temel işçi hak ve özgürlükleri alanında böylesine geri, böylesine standard dışı olduğunu kimse anlayamıyor. Belli ki, Hükümet dışında kimse Cumhuriyet Türkiye'si'ne bu günkü koşulları layık görmüyor.”

ICFTU Ekonomik ve Sosyal Komitesi'nin dünyü ekonomisindeki olumlu ve olumsuz gelişmeler hakkında sunduğu rapora da değinen TÜRK-İŞ Genel Başkanı, borç krizinin yol açtığı çıkmazların kaygı ile izlendiğini açıkladı. Yılmaz, “Yurdumuzda hemen her vesile ile gündeme getirilen “Güney Kore”de kalkınma ve büyümenin ne pahasına gerçekleştirildiği, sömürünün boyutları ibretle izlenen bir durumdu” dedi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı açıklamasını şöyle bitirdi:

“Türkiye'de bugünkü saçmalık daha ne kadar süre devam edebilir, bunu herkes ciddi olarak düşünmelidir. Demokratik ülkelerin hiçbir işçi hareketine sırt çevirmiyor; temel hak ve özgürlükleri kısıtlama yoluna gitmiyor. Bu tutumun ekonomik ve sosyal dengeleri altüst edeceğini biliyor. Türk çalışanı temel hak ve özgürlüklerine saygı bekliyor; gösterilen özverinin karşılığını istiyor; herkesi sorumlu davranmaya çağırıyor. Herkes bilmeli ki, Türkiye, bize rağmen, işçiye, tüm çalışanlara rağmen hiçbir şey yapamaz. Bunu başarabilen ülke çıkmamıştır.”

ICFTU İcra Kurulu'nun 6 ayda bir yaptığı toplantısına katılan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, ve beraberindeki danışmanlar.. (soldan) Derviş Albayrak, Erkin Okay, Gültekin Özdenler, Şevket Yılmaz ve Önder Aker..

ICFTU İcra Kurulu Toplandı

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) 94. İcra Kurulu 14-16 Aralık 1988 tarihlerinde İspanya'nın başkenti Madrid'de yapıldı.

İspanya İşçi Sendikaları Konfederasyonunun 100. Kuruluş Yılı dönümü münasebetiyle Madrid'de yapılan İcra Kurulunda, TÜRK-İŞ, Genel Başkan Şevket Yılmaz Başkanlığında ve Başkanlık Danışmanları Gültekin Özdenler, ve Önder Aker, Dış ilişkiler Müdür Yardımcısı Derviş Albayrak ile Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri Erkin Okay'dan oluşan bir heyetle temsil edildi.

Ana Tüzük gereği 6 ayda bir yapılan İcra Kurulu'nun 17 maddeden oluşan gündeminde, 14. Dünya Kongresinde alınan kararların uygulanmaya konması, Dünyanın içinde bulunduğu sosyal, ekonomik ve politik durumun değerlendirilmesi, ICFTU Bölge Teşkilatlarının faaliyetleri, ülke raporları, faaliyet dönemi içinde gerçekleştirilen muhtelif konferanslar, seminerler, heyet takasları, 14. Genel Kurul kararları doğrultusun-

da Kadınlar Komitesinin tüm teşkilatlara kadar yaygınlaştırılması ve kadın işçiler sorunlarının ön plana alınması, gelecek faaliyet döneminin bütçesi gibi önemli konuların görüşüldüğü toplantıda, dünya barışı ve silahsızlanma, sefaletle ve fakirlikle mücadele gibi konular da ele alındı. ICFTU Dünya Kongresinde alınan kararların tavizsiz uygulanması, "kararlaştırıldı.

ICFTU / APRO İCRA KURULU TOPLANTISI

ICFTU Asya ve Pasifik Bölge

Teşkilatı APRO İcra Kurulu, 16 Aralık 1988 günü, ICFTU İcra Kurulu Toplantısı sonrasında Madrid'de yapıldı. TÜRK-İŞ bu toplantıda APRO İcra Kurulu üyesi ve Genel Başkan Vekili Şevket Yılmaz başkanlığındaki aynı heyetle temsil edildi. 7 maddelik gündemde en önemli konu, yeni bir APRO Genel Sekreter adayının tesbitiydi. Genel Sekreterlik görevine 3 adayın talip olduğu, arasından en uygun olanının tesbit edilebilmesi için, Mayıs 1989'da Brüksel'de yapılacak olan İcra Kurulu Toplantısına ertelendi.

İspanya'nın Madrid kentinde yapılan ICFTU İcra Kurulu toplantısında Başkanlık Divanı..

DENGELİ BİR DÜNYA EKONOMİSİNE DOĞRU

Lane Kirkland

Amerikan İşçi Sendikaları
Konfederasyonu (AFL-CIO)
Genel Başkanı

Lane Kirkland

Amerika çalışanının gündeminde, ülke ekonomisi için olduğu kadar dünya ticareti için de yeterli bir denge kurulması isteği vardır. Amerikan Kongresi, bu konuya ilişkin bir ticaret yasasını yakın bir geçmişte kanunlaştırmıştır.

Kusurlarının yanı sıra, bu ticaret yasasının amacı diğer insanların ürettiklerini dışarıda tutmak değil, ticareti, malların borçlanma yerine mallarla mübadelesini sağlayan iki yönlü bir olgu haline getirmektir. Düşük ücret uygulayan ülkelerin, pazarlarını Amerikan mallarına açmalarını konusunda taahhütte bulunmaları da bir çözüm olmaz. Kendi işçilerinin ücretleri ve çalışma şartları, ürettiklerini alabilmelerine yeterli seviyeye getirilmedikçe açık pazarları olmayacaktır. Bu durum oluşuncaya kadar adil bir ticaret için yaklaşım olamaz.

İşçi, yönetim ve devlet temsilcilerini biraraya getiren üçayaklı Uluslararası Çalışma Örgütü ILO, bu sorunun esasını çok önceleri tesbit etmişti. ILO'nun tutumu açık ve yapıcıdır. Azami çalışma süreleri, asgari ücretler ve işçi sağlığı iş güvenliği gibi konularda temel uluslararası standartlar olmalıdır. Angarya işçiliğe, çocuk işçi çalıştırılmasına ve

istihdamda ayrımcılığa bir son verilmelidir. Hepsinden öte, teşkilatlanma hürriyeti olmalıdır.

ILO'NUN 87 SAYILI SÖZLEŞMESİ UYGULANMALIDIR..

Eğer işçi-işveren beraberliği hakkındaki güzel sözlerin hakiki bir anlamı var ise, buna iyi bir başlangıç olarak, teşkilatlanma özgürlüğü konusuna yöneticiler tarafından inatla karşı çıkılacağına 87 nolu ILO sözleşmesinin uygulanmasına destek verilmesi örneği gelir. İşçileri birbirleriyle karşı karşıya bırakma çalışmalarının yıkıcılığını sona erdirmenin tek yolu, dünyanın her yerinde işçilere kendi istedikleri sendikalarda teşkilatlanmaları ve toplu sözleşme yapabilmeleri için gerçek haklarını vermektir.

Bu işçi hakları konusunu ne zaman açsak, sendikaların lüks bir olgu olduğunu, “Üçüncü Dünyanın bu yükü kaldıramayacağını” ve ekonomik merdivendeki üst basamakları ele geçirmek amacıyla olan sendikaların o ülkelerdeki gelişmeyi geciktireceklerini söylerler. Bu aslı olmayan bir tartışmadır.

İşçilerin teşkilatlanma isteklerini engellemek, dar bir tüccar kesiminin veya içlerinde, kendi

insanlarına gözdağı vererek güçlerini perçinleyen ve insan haklarını toptan inkar eden aşağılık despotların bulunduğu hükümetlerin işine gelebilir. Üçüncü Dünyadaki işçi sendikalarını ezmek, oradaki işçileri sömüren çokulusluların “dip rakamlarını” (kârlarını) çoğaltabilir, fakat ekonomik sefaleti geçiştirmeye veya dengeli bir dünya ekonomisi yaratmaya faydasız olmaz.

İşçilerin, despot hükümetler ve vicdansız çokuluslular yüzünden karşılaştıkları engellere rağmen, sendikalara olan istek yer yüzünde hala yaşamakta ve yayılmaktadır ve işçi hareketi ülke ülke sosyal, politik ve ekonomik değişikliklerin bir unsuru olmaktadır.

POLONYA'DA HÜR SENDİKA HAREKETİ..

Birkaç ay önce komünist Polonya'da, 10 milyon insanın oluşturduğu bir hür sendika hareketi yaratıldı. Dayanışma Sendikası, tüm insanların ve onların demokrasi isteklerinin ne polis güçlerince ne de asker tüfekleri tarafından hiç bir zaman susturulamayacak olan sesidir.

İşçi haklarının reddedilmesinden, beyaz azınlık hükümeti-

nin olduğu kadar menfaati olan ve ırk ayrımcılığının utanç verici politikasına gözlerini kapayan çok sayıdaki iş adamının bulunduğu ırkçılık sorunları içindeki Güney Afrika'da, siyahi sendikal hareket, barışçı ve ülkedeki demokratik değişimler için en önemli bir güçtür. Umut akımı Güney Afrika'da başlamıştır. Ne kırbaçlar, hapisler, ne de sendika genel merkezlerine yapılan saldırılar, bu akımı önleyemeyecektir.

Güney Kore'de yüzbinlerce işçi sokaklara dökülüp gösteriler yaptılar. Baskıcı sisteme meydan okumanın bir sonucu olarak bu ülkede önemli demokratik değişiklikler olmaktadır.

Bu ülkelerdeki sendikal hareketler, bize yardım için başvurduklarında, AFL-CIO manevi, siyasi ve mali katkısını vermektedir. Böyle yaptık ve yapmaya da devam edeceğiz. Çünkü biliyoruz ki işçilerin ilgisi gelişmedikçe kimse için hakiki politik, sosyal veya ekonomik korunma olamaz. Dünyada hiçbir toplum, işçilere haklarını verip diğer kişilerin temel haklarını reddedemez. O halde, işçi hakları için mücadele, teşkilatlanma hürriyeti, ibadet hürriyeti, basın hürriyeti gibi genel insan hakları için mücadele anlamına gelir. Bu demokrasi için mücadeledir.

Diğer ülkelerdeki işçilerin haklarını desteklemekle AFL-

CIO, tüm işçilerin şartlarının iyileştirilmesine giden yolu düzeltmeye devam etmektedir. Sonunda düşük ücret uygulayan ülkeler, satın alma gücünü kendi pazarlarını çalıştıracak bir seviyeye çıkartmalıdırlar çünkü ilelebet ihracatla yaşayamazlar. Amerika Birleşik Devletleri dünyaya, çalışan insanların kendi hedeflerini istedikleri kadar yüksek seçebildikleri ve toplumun diğer öğeleri ile aynı şartlarda yarışabildikleri bir toplumdan daha fazla değer veremez. (Interco Basın Ajansı)

Adalet Tecelli Etti

TÜRK-İŞ YÖNETİCİLERİ BERAAT ETTİ

- 2822 Sayılı Yasanın 70/1 maddesine muhalefet edildiği gerekçesi ile açılan davada 1 aydan 3 aya kadar hapis cezası isteniyordu

TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu üyeleri hakkında açılan bir davada, Ankara 10. Asliye Ceza Mahkemesi beraat kararı verdi.

25 Mayıs 1988 günü Ankara Cumhuriyet Savcılığı tarafından açılan davada yargılanan TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Başkanlar Kurulu Üyesi 42 Sendikacı 15 Aralık 1988 günü yapılan duruşmada 10. Asliye Ceza Mah-

kemesi kararını verdi ve dava beraatle sonuçlandı.

SAVCI, 1 AYDAN 3 AYA KADAR HAPİS, İSTEMİŞTİ

Açılan davada Savcı, Başkanlar Kurulunun yayımladığı 10 Şubat 1988 tarihli bildiride, işçilere işi yavaşlatma çağrısı yapıldığını ve bu yolla 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu'nun 70/1 maddesine muhalefet edildiğini öne sürerek, sendikacıların 1 aydan 3 aya kadar hapis ve 30 bin liradan 80 bin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılmasını istemişti.

Mahkeme, suç için delil bulunmadığını suçun maddi ve manevi unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle sendikacıların beraatlerine karar verdi.

Türk Harb-İş Başkanlar Kurulu Ankarada Toplandı:

KISITLAMALAR GETİREREK İŞÇİ SORUNLARI ÇÖZÜLEMEZ

- Toplantıda, TÜRK-İŞ önderliğinde alınan kararlar doğrultusunda hareket edileceği bildirildi

Türk Harb-İş Sendikası'nın Genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısı 5 Aralık 1988 tarihinde yapıldı.

Türk Harb-İş Sendikası Genel Merkezinde yapılan toplantıya, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz da katıldı.

ŞEVKET YILMAZ'IN KONUŞMASI

Şevket Yılmaz Başkanlar Kurulu toplantısı başlamadan önce yaptığı kısa konuşmasında hükümetin uy-

guladığı ekonomik politikaları eleştirerek, "Bu iktidarın başının koyduğu ekonomik politikalardan dolayı, işçi sıkıntısıdır. Bunun sorumlusu ise, bazı çevrelere göre sendikalar ve TÜRK-İŞ oluyor. Fatura hep yanlış adrese kesilmektedir" dedi.

Konuşmasının bir bölümünde sendikaların karşı karşıya bulunduğu yasaklara ve kısıtlamalara da değinen Yılmaz "Türkiye'de hür sendikacılık yoktur" dedi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Yılmaz konuşmasının sonunda şunları söyledi:

"Burada YHK kuracaksınız, Kamu İşveren Sendikaları kuracaksınız ve hür sendikacılık var diyeceksin. Buna kargalar bile güler. Türkiye bu şekilde önümüzdeki yıl ILO'da kara listeye girecektir."

KENAN DURUKAN'IN KONUŞMASI

Türk Harb-İş Sendikası Genel Başkanı Kenan Durukan da yaptığı konuşmasında son günlerde ortalarda ihtilal tellallığı yapanların çoğaldığını bunların da sermaye tarafından yönlendirildiğini söyledi. Durukan, tüm eylemlerde olduğu gibi, kamu kesimi sözleşmelerinin de, TÜRK-İŞ çatısı altında ve TÜRK-İŞ önderliğinde yürütüleceğini belirtti.

Başkanlar Kurulu'nun toplanma amacının da, önümüzdeki aylarda başlayacak olan toplu iş sözleşmeleri görüşmelerinde izlenecek yolun saptanması olduğunu bildiren Durukan, türlü biçimlerde tezgahlanan ve önlerine sürülen bölücü amaçlı senaryolara işçilerin kanmadığını söyledi

BİLDİRİ YAYINLANDI

Üç gün süren Türk Harb-İş Sendikası Başkanlar Kurulu toplantısı yayınlanan bir bildiriyle çalışmalarını tamamladı. Bildiride, toplu sözleşme müzakereleri sırasında, TÜRK-İŞ'in belirlediği stratejiye uyulacağı ifade edildi.

Genel Başkan Yılmaz, Türk Harb-İş Başkanlar Kurulu toplantısında kısa bir konuşma yaptı...

Zonguldak Maden İşçileri Sözleşmesi Törenle İmzalandı

Zonguldak Maden İşçileri için Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) işyerlerinde çalışanlar adına Genel Maden-İş ve işveren Sendikası Kamu-İş arasında yapılan 13. Dönem Toplu İş Sözleşmesi Ankara'da düzenlenen bir törenle imzalandı.

ŞEVKET YILMAZ'IN KONUŞMASI

Türkiye Taşkömürü Kurumu'nda çalışan 46 bin Maden-İşçisi adına imzalanan toplu iş sözleşmesi imza töreninde bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz enflasyon karşısında işçinin aldığı ücretin erimekte olduğunu belirterek "mürekkebi kurumadan para elden gitmesin. Sözleşmeden istifade edenlerin mutfağına girecekler unutulmasın" dedi.

"İŞÇİYE BAKAN GÖZLÜK DEĞİŞMELİDİR"

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Yılmaz, Maden işçilerinin ağır çalışma koşullarında çalışmakta olduğunu kendisinin de eski bir maden işçisi olduğunu kaydetmesinden sonra Özal Hükümetinin işçiye bakan gözlüklerini 1989'da değiştirmesi gerektiğini belirtti ve şöyle dedi:

"-Madende her yıl 6 bin insan sakat kalıyor. Her ay ortalama 2-3 şehit veriyoruz. Bu teknoloji benim ilk işçilik yıllarımdaki teknoloji. Teknolojiyi sağlıklı bir yöne kanalizetmediğimiz sürece faydası yoktur. Ocağa giren işçi bir kürek daha fazla atmak istiyor. İş barışına dayanmayan anlayış, huzur vermez. Biz sorunlarımızı ortaya koyuyoruz. İşçi sendikalarının görüşleri dinlenmelidir. İşçiyi gören gözlük değişmelidir. 1989 yılında bu gözlüğün değişmesi gerekmektedir. Sorunların çözümü, işçiye kulak tıkamak değil, işçiyi dinlemektir."

SEKA GREVİ

Konuşmasında SEKA grevi'ne de değinen TÜRK-İŞ Başkanı Yılmaz "SEKA sözleşmesini de böyle samimi şekilde imzalamak dileğimizdir" dedi.

MEHMET TEZER'İN KONUŞMASI

İmza töreninde bir konuşma yapan Genel Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Tezer, enflasyon ve hayat pahalılığından yakınarak, toplu iş sözleşmesi ile alınan zammın kısa sürede eridiğine dikkat çekti. Tezer, işverenin işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda çok ciddi tedbirler alması gerektiğini vurgulayarak,

Türkiye Taşkömürü Kurumu İşçileri adına imzalanan toplu iş sözleşme töreninde Genel Maden-İş Genel Başkanı Tezer (yukarda) sözleşmeyi imzalıyor, ve törene katılan konuklar (altta)...

"yatırımlar yerli yerine yapılırsa şehitler çoğalmaz." dedi.

Toplu iş sözleşmesinin aktedilmesi sırasında önemli sıkıntılar yaşadıklarını kaydeden Tezer, sözleşme imzalanmasından dolayı mutluluk duyduklarını belirtti.

İMREN AYKUT'UN KONUŞMASI

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'da imza töreninde yaptığı konuşmada maden işkolunda şimdiye kadar grev olmadığına dikkati çekerek, toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında 700 milyar lira bütçeye ek ödenek ayrıldığı için Başbakan'a teşekkür etti.

Aykut "toplular iş sözleşmelerinde iki önemli yan vardır. Birincisi iyiniyet, ikincisi diyalogdur. Bu sözleşmenin imzalanması benim için önem arzeder. Grev aşamasında, anlaşmanın

sağlanması, beni haklı çıkardı. 1989 yılının çalışma hayatının daha dinamik yaşanacağını umuyorum" dedi.

ÖTEKİ KONUŞMACILAR

Devlet Bakanı Cemil Çiçek'de yaptığı konuşmasında, TTK'nın tüm imkânları zorluyarak, bu sözleşmeyle işçilere önemli parasal zammı sağlandığını, belirtti.

TTK Genel Müdürlüğü'nde çalışan Maden işçilerinin bu toplu iş sözleşme imza töreninde, Kültür ve Turizm Bakanı Tınaz Titiz, TİSK Genel Sekreteri Kubilay Atasayar, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürü İ. Ruhi Boyar da birer konuşma yaptılar.

Aynı imza töreninde Türkiye Denizciler Sendikası üyesi işçiler adına da törene katılan Genel Başkan Vekili Ahmet Karahan'da taraf olarak sözleşme imzaladı

Tez Koop-İş, SHP Genel Merkezinde çalışanlar adına yapılan toplu iş sözleşmesini törenle imzaladı...

TEZ-KOOP-İŞ SHP’de SÖZLEŞME İMZALADI

İnönü: “TÜRK-İŞ’in haklı isteklerini destekliyoruz”

TÜRK-İŞ’e bağlı Tezkoop-İş Sendikası ile SHP arasında, parti genel merkezinde çalışan 48 personel için, iki yıllık toplu sözleşme imzalandı.

SHP Genel Merkezindeki imza töreninde konuşan SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, “Olanaklarımız ölçüsünde, genel merkezimizde görev yapmakta olan işçi statüsündeki personelimize tatmin edici haklar verildiğine inanıyorum.” dedi.

Ülkemizdeki sendikal özgürlüklerin, son yıllarda antidemokratik uygulamalar ve yasal engellerle gerilediğine işaret eden Erdal İnönü, “Kazanılmış ileri düzeydeki işçi haklarının yeniden hayata geçirilebilmesi için, parti olarak tüm gücümüzle çalışacağız. Bu konuda, TÜRK-İŞ’le fikir birliği içindeyiz ve TÜRK-İŞ’in haklı taleplerini sonuna kadar savunacağız.” şeklinde konuştu.

GÜRBÜZ’ÜN SÖZLERİ

Tezkoop-İş Genel Başkanı Kenan Gürbüz de, bu sözleşmeyle SHP çalışanlarının ücretlerine, birinci yıl için yüzde 100 artı 20 bin, ikinci yıl yüzde 50 artı 20 bin lira ilave sağlandığını ve ayrıca sosyal yardımlarda da önemli yeni olanaklar getirildiğini bildirdi.

Kenan Gürbüz, aktüel işçi sorunlarının halli konusundaki görüşlerini ise şu şekilde özetledi:

— Grev yasakları ve sınırlamaları kaldırılmalıdır, genel grev ve dayanışma grevi yasallaştırılmalıdır.

— YHK.’nin varlığına, zorunlu uzlaştırmaya son verilmelidir.

— Toplu Sözleşme düzenindeki müdahale sistemi ortadan kaldırılmalıdır.

Tüm çalışanlara sendika hakkı tanınmalıdır.

— Örgütlenme özgürlüğü önündeki sınırlamalar kaldırılmalıdır.

— Lokavt yasaklanmalıdır.

— Kamu İşveren Sendikalarının varlığı son bulmalıdır.

— Sendikalar iktidarın denetiminden kurtarılmalıdır.

— Asgari ücret, işçi ve ailesinin geçinebileceği bir düzeye çıkarılmalıdır.

— Çalışma yaşamımızı ilgilendiren kararlar alınırken, TÜRK-İŞ’in görüşlerine yer verilmelidir.

Bu olumsuzluklar çözümlendiği takdirde, bugün büyük boyutlara ulaşan huzursuzluklar ortadan kalkacak, işçi sınıfı haklarına ve özgürlüklerine kavuşacak, bundan toplum da etkilenecektir. Demokrasi işlerlik kazanacak, rejimimiz sağlıklı bir yapıya kavuşacaktır.”

SSK’nın “Rehberlik Merkezi”ne ne oldu?

Sosyal Sigortalar Kurumu’nda “götürülen hizmetlerin devamlı büyümesi, ve değişkenliklere uğraması karşısında” bir “**REHBERLİK MERKEZİ**” kurulması girişiminde bulunulmuş, bu merkezin başına da bir APK Uzmanının getirildiği, SSK’nın bir genelgesiyle duyurulmuştu.

SSK elbette büyük bir kuruluş.. İnsanlar SSK’dan hizmet bekliyor.. Bu insanların günün değişen koşulları karşısında sorunlarının tespiti, ve daha süratli hizmet verebilmenin yollarını aramak, çağdaş bir anlayışı gerektirir.

TELEFON NUMARALI VERİLMİŞ AMA..

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü 15 Temmuz 1988 tarihinde II/APK - 031/516066 sayılı genelgesinde kurulan “**REHBERLİK MERKEZİ**”nin çalışma saatleri ve telefon numaraları verilerek, sigorta işlemleri konusunda sorunları olan sigortalıların bu merkeze başvurarak cevap alabilecekleri belirtilmektedir.

Biz, genelgeye göre; belirtilen mesai saatleri içinde 9 00 47 79 10 (4 hat) olan telefon numaralarını çevirdik, kimseyle görüşme imkanımız olmadı.. SSK’nın bu **REHBERLİK MERKEZİ**’ne ne oldu? Bu telefon numaraları neden cevap vermiyor? Merak ettik..

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU BİLDİRİSİ

- Türk-İş Başkanlar Kurulu Ankara'da toplanarak ülke ve işçi sorunlarını görüştü

27 Aralık Salı günü 1988 yılının son olağan toplantısını yaparak Yönetim Kurulu raporunu müzakereden TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu aşağıda yer verilen bildirinin kamuoyuna açıklanmasını ittifakla kararlaştırmıştır.

1. 1988 yılı, ülkemiz ve özellikle ulusumuzun iktisaden güçsüz kesimlerinin ekonomik ve sosyal alandaki gerileme ve kayıplarının sürdüğü bir yıl olarak geride kalıyor.

1988 Yılı Ülkemiz ve Gerileme ve Kayıplar

Bu cümleden olarak:

— İşçi hak ve özgürlükleri yanında, kişi hak ve özgürlüklerinin, siyasal demokratik bir rejimin gerektirdiği açılımlara doğru gelişti-

rilmesi yerine, halâ Anayasa ve yasal engellere ilâveten çeşitli kayıtlar altında tutulması,

— “Sosyal Devlet” kavramının somut uygulamaları yerine,

Genel Başkan'ın AÇIŞ KONUŞMASI

Başkanlar Kurulumuzun Sayın Üyeleri,

Basınıımızın Değerli Temsilcileri,

1988 Yılıının son Başkanlar Kurulu toplantısını açıyorum.

Bilindiği gibi; 28 Eylül 1988 tarihinde biraraya gelen Başkanlar Kurulumuz, 11 Kasım tarihinde Bölge ve İl Temsilcilerimizin toplantısı izlemiş; ayrıca kamu

“Çarpık Ekonomik Gerginliği Doruk

kesimine muhatap sendikalarımızın başkanlarıyla da 27 Eylül'de Ankara'da, 16 Kasım'da İzmir'de, 22 Kasım'da da yine Ankara'da toplantılar yapılmıştır.

Gerek Başkanlar Kurulu toplantılarımızın, gerekse kamu kesimine muhatap sendikalarımızın başkanlarıyla Yönetim Kurulumuzun birlikte yaptığı toplantılarımızın gündeminin en önemli konusu yüzde 90'lara tırmanan enflasyon, 1989'da yenilenmek istenen toplu iş sözleşmelerinde izlenecek politikanın tesbiti olmuştur.

İktisaden Gücsüz Kesimler İçin, Sürdüğü Yıl Olarak Geride Kalıyor

adeta körüklenen bir enflasyonist politikayla gelir dağılımının azgınlaşan adaletsiz bölüşümü yanında, sağlık, eğitim, sosyal güvenlik alanındaki gerilemelerin ve giderek artan işsizliğin sosyal hayatımızda açtığı yaraların derinleşmesi,

— Yurddaşlarımızın insan onuruna ve haysiyetine uygun bir düzeyde yaşamasını sağlayacak, adil bir gelirler politikasının her türlü ekonomik araçların devreye sokularak gerçekleştirilmesi yerine, sermaye birikiminin vahşi metodlarına serbest pazar ekonomisi, liberal uygulamalar yutturmacası altında yer verilmesiyle halkımızın ve çalışanlarımızın bunca fedakârlığına rağmen, yaratılan tüm kaynakların istaf edilerek uygulamalara devam edilmesi,

— Hukukun üstünlüğüne, dayalı “**Hukuk Devleti**” kavramının geliştirilmesi yerine, defalarca değiştirilen seçim kanunlarının ulus iradesine rağmen ortaya çıkardığı

kaba çoğunluğa yaslanan **kanun devleti**” anlayışıyla yapılan buyurgan, tutarsız düzenleme ve uygulamaların sürdürülerek Anayasa

Politikalar, Sosyal Yapıdaki Noktasına İtmektedir ''

Bu amaçla, yönetim kurulumuzun da katılımı ile Türk Harb-İş Genel Başkanı Sayın Durukan, Türk Metal Genel Başkanı Sayın Özbek, Tes-İş Genel Başkanı Sa-

yın Barut, Yol-İş Genel Başkanı Sayın Meral, Demiryol-İş Genel Başkanı Sayın Acıdereli, Petrol-İş Genel Başkanı Sayın Ceylan, Şeker-İş Genel Başkanı Sayın Alcan'dan oluşan bir komisyon kurulmuştur.

Bu komisyonun kurulmasıyla ilgili olarak basına yaptığımız açıklamada; 26 işkolu sendikasının Genel Başkanlarının, toplu iş sözleşmelerinin yürütülmesi ve

sonuçlandırılmasında tam bir ittifakla hareket edilmesinin kararlaştırıldığı, bu amaçla sürekli çalışacak bir komisyon kurulduğu belirtilmişti.

Nitekim; kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinin koordinasyonu ile ilgili ön toplantı 14 Kasım 1988 günü yapılmış, bu toplantıda yönetim kurulumuzca ilgili sendikalardan alınan bilgilere göre hazırlanan, 1989'da yenilenecek toplu iş sözleşmelerinin işkollarına göre dağılımını ve bitiş tarihlerini üye sayılarıyla birlikte gösteren dosya, açıklayıcı bilgilerle birlik-

▪ Mahkemesinin bile **bidayet mahkemesi**'ne dönüştürülmesi,

— Trilyonları aşan bütçe açıkları, korkunç boyutlara ulaşan dış ve iç borçlar sürekli para basılmasıyla pompalanan emisyonun erittiği ve değersizleştirdiği Türk Lirası yanında ekonominin taşınmaz ağırlığının ezdiği Türk çalışanın yarattığı değerlerin, hayali ihracatçılara, kaçakçılara, vurgunculara uluslararası sermaye çevrelerine akıtılması,

gibi gelişmeler ekonomik, sosyal ve siyasal alandaki süregelen olumsuzluklara 1988 yılında da yeni olumsuzluklar eklemiştir.

Bu nedenlerle ülkemizin ve ulusumuzun, tüm kurum ve kurallarıyla işlerliğe kavuşması gereken bir demokratik rejim içinde sosyal devlet, sosyal adalet ilkelerinin yaratacağı bir sosyal barış ve hukuk devleti ilkelerine üstünlük tanınmasının yaratacağı bir toplumsal barış aşamasına sür'atle vardırılması yolundaki engellerin kaldırılması dileğiyle TÜRK-İŞ Başkanlar Kuru-

lu tüm kuruluşların ve ilgililerin bu değerlendirmeler çerçevesinde dikkatlerini çekmeyi görev saymaktadır.

2. 1989 yılı Kamu Kesimi Toplu İş Sözleşmelerindeki gelişmeleri de gözden geçiren TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu; bu konuda oluşturulan komisyonca sürdürülen çalışmalarının özenle yürütülmesi yanında, halen grev uygulaması içinde olan işyerlerindeki durumu ve bu arada Selüloz-İş Sendikasının SEKA işyerlerinde yürütmekte olduğu grev eylemini etraflıca görüşmüştür.

Sayın Başbakanın "grevin üç dört ay daha süreceği" şeklindeki talihsiz beyanının spekülatörlere, vurgunculara hizmet edeceğini kaygı ile tesbit eden TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Selüloz-İş Sendikasının SEKA işyerlerinde 114. gününe erişen grevini yürüten yiğit grevci işçi kardeşlerimize mâli destek sağlanması açısından, sendikalarımızın katkılı ile asgari düzeyde de olsa örnek bir dayanışmanın gerçekleştirilmesini kararlaştırmıştır. Bu konudaki uygulamaya Sen-

te ele alınmış "bir ilke kararına varılması" gereği üzerinde durulmuştur.

İlke kararlarının belirlendiği 22 Kasım tarihli Kamu Kesimine Muhatap Başkanlar Toplantısında; 1 Ocak 1989 tarihinde yenilecek olan toplu iş sözleşmelerinin tesbit, yetki ve çağrı prosedürü tamamlanmamış olanların süre koşuluna bakılmaksızın derhal tamamlanması, müzakere ve uyuşmazlık prosedürlerinin ise en geç Ocak 1989 sonuna kadar bitirilmesi, kararlaştırılmıştır.

Buna paralel olarak, 1989'un daha sonraki aylarında yenilenecek sözleşmelerle ilgili olarak sür'atle müzakerelerin sürdürülmesi ve uyuşmazlıkların öne alınması, grev yasağı kapsamındaki işyerleriyle ilgili müzakerelerin ise 15 Mart 1989 tarihinden önce bitmeyecek şekilde uzatılması da ilke olarak benimsenmiştir.

KOMİSYON TOPLANTILARI

Bu amaçla kurulan komisyon ilk toplantısını 23 Kasım'da, ikincisini 30 Kasım'da, üçüncüsünü 7 Aralık'ta, dördüncüsünü 14 Aralık'ta, en son toplantısını da 21 Aralık günü yapmıştır.

Bu toplantımız sırasında enine boyuna değerlendireceğimiz konuların başında komisyonumuz üyelerinin yoğun ve verimli çalışmalarının sonuçları olacaktır.

Bu vesile ile komisyonun değerli üyelerine teşekkür etmeyi bir borç biliyorum.

Değerli Başkanlar,

Toplu sözleşmelerdeki son durumla ilgili kısa bilgiler sunduktan sonra, 113 gününü dolduran Seka grevi üzerinde duracağım.

dikalarımızca sağlanan imkânlarla önümüzdeki günlerde başlanacaktır.

Gerek grevci işçi kardeşlerimizle dayanışmanın sürdürülmesi, gerekse SEKA işyerlerindeki uyuşmazlığın çözülmesi bakımından, Selüloz-İş Sendikası Merkez Yönetim Kurulu ile Başkanlar Kurulu, 29 Aralık Perşembe günü TÜRK-İŞ Genel Merkezinde toplantıya çağırılmıştır.

1989 yılının ülkemiz ve ulusumuz için çok çetin sorunların dev-

ralındığı ve olumsuzlukların her alanda giderek yoğunlaşacağı bir yıl olacağını gözlemleyen TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu işçi hak ve özgürlükleriyle tüm kurum ve kuralları ile işyerliğe kavuşturulacak bir siyasal demokrasi rejim yolunda Ekmek-Barış-Özgürlük için çalışmalarını yılmadan sürdürmekte kararlıdır.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu; 1989 yılının Ülkemize ve Ulusumuza Ekmek-Barış ve Özgürlük yolunda daha aydınlık günler ve mutluluklar getirmesini diler.

Bugün, toplu sözleşme görüşmeleri deva eden işçi sayısı 93 bin 870'dir.

Uyuşmazlık aşamasına gelenlerin sayısı 51 bin 762'dir.

Grev kararı noktasına gelenler 3.280, grev uygulamasında olanlar ise 13.421'dir.

Grev halinde bulunan sendikalarımızın dökümünü yapmak gerekirse;

Selüloz-İş; Seka, Motif Duvar Kağıtları, Adana Kağıt Torba ve Yakasan'da toplam 10.465 işçi ile grevdedir.

Petrol-İş; Doğu Galvaniz ve Koruma Tarım İlaçlarında toplam 668 işçi ile grevde.

Türk Metal; Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı Tamirhanelerde 1.688, Ege Yağ Keçeleri Sanayii'nde 95, toplam 1.783 iş-

çi ile grevde,

Çimse-İş; Şakaycı ve Betonsan'da toplam 445 işçi ile grevde,

Ağaç-İş sendikamız da Elsan'da 60 işçi ile grevdedir.

SEKA GREVİ VE BAŞBAKAN'IN TAVRI

Değerli Arkadaşlarım,

Seka grevi üzerinde görüşlerimi açıklamadan önce; sayın Başbakan'ın zaman zaman bir Hükümet Başkanından çok, bir çiftlik sahibi edasıyla yaptığı konuşmalarındaki sorumsuzluğu üzerinde durmak istiyorum.

Sayın Başbakan, Seydişehir grevi başladığında, işyerini kapatma tehdidinde bulunmuş, uyuşmazlığı gidermek içi çaba göstereceği yerde, işçiye karşı beslediği duyguların etkisi altında kalmıştır.

Devamı
Sayfa 31'de

Türk-İş'in Eğitim Seminerleri Sürüyor

BAŞOĞLU:

“1989 YILI, DAHA ZOR BİR YIL OLACAĞI İZLENİMİ VERİYOR...”

TÜRK-İŞ'in 12-16 Aralık tarihlerinde düzenlediği seminere katılan kursiyerler.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu**, TÜRK-İŞ ve bağlı sendikaların eğitim seminerlerinde yaptığı konuşmalarda “1989 yılı, 1988’e göre işçiler bakımından daha zor bir yıl olacağı izlenimini vermektedir. Bu zorlukları birliğimizi koruyarak ve TÜRK-İŞ’in belirleyeceği mücadele ilkeleri çerçevesinde aşmamız mümkün olabilir” dedi.

Mustafa Başoğlu’nun Tes-İş, Sağlık-İş, TÜRK-İŞ’in Samsun, Adana, Samsun, Gaziantep ve Erzurum illerinde düzenlediği sendikacılık Eğitimi ve İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Seminerlerinde yaptığı konuşmalarda TÜRK-İŞ’in eylemleri ile yurt ve işçi sorunları konusunda açıklamalarda bulundu.

BAŞOĞLU’NUN KONUŞMASI

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** düzenlenen eğitim seminerlerinde özetle şöyle konuştu:

“1988 yılında TÜRK-İŞ yürüttüğü eylemlerle gündemde bulunan işçi sorunlarının çözümünü için gerekli çabayı göstermiştir. 24 Mart 1987 ile 24 Mart 1988 dönemini kapsayan 1 yıllık çalışma sürecinde TÜRK-İŞ hemen hemen her ay için bir eylem uygulamıştır. Bu dönemde 5 miting ve yürüyüş, bir yemek boykotu, 29 Kasım seçim-

leri ile 6 Eylül ve 25 Eylül Halk Oylamaları öncesinde yaklaşık 40 ilde faaliyetler yürüterek iktidarın icraatına karşı ve işçi sorunlarının çözülmesi amacıyla yoğun bir çalışma dönemi geçirilmiştir. Bütün bu gayretlere rağmen hükümetin olumsuz tutumu sorunların çözümüne imkân vermemiştir. Anayasa-ya aykırı olarak uygulamaya konulan sözleşmeli personelle ilgili Kanun Kuvvetinde Kararname ile yine Anayasaya aykırılığı kesinleşen süper emeklilik uygulaması, SSK hastanelerinin işçiye ve emeklilere hizmet verebilecek bir ortalama ulaştırılamaması, SSK alacaklarının hükümetin ilgisizliği yüzünden tahsil edilememesi, SEKA ve Emniyet Genel Müdürlüğü tamirhaneleri başta olmak üzere kamu kesiminde toplu iş sözleşmelerine hükümetin işçi aleyhine olan müdahaleleri, gelir dağılımındaki adaletsizlik, işsizliğin giderek artması, hayat pahalılığının önlenememesi, 2821 ve 2822 sayılı Kanunların çarpıklığının düzeltilmemesi gibi çözüm bekleyen çok önemli sorunlar 1989 yılına aktarılmıştır. Geçmiş dönemdeki hükümetin olumsuz tutumu, 1989 yılında da işçi kesiminin yoğun bir mücadele vermesini zorunlu kılmaktadır. Bu nedenlerle 1989, 1988’e göre işçiler bakımından daha zor bir yıl olacağı izlenimini ver-

mektedir. Bu zorlukları ancak birliğimizi koruyarak ve TÜRK-İŞ’in belirleyeceği mücadele ilkeleri çerçevesinde aşmamız mümkün olabilir.”

SEMİNERE KATILANLAR

Samsun’da 12-16 Aralık tarihlerinde yapılan Temel Eğitim Seminerine sendikalardan katılan şunlar:

H. Ali Şener, **Mustafa Akgül** (Tarım-İş), **Selahattin Çetin** (T. Maden-İş), **A. Necip Baştürk** (Petrol-İş), **Mustafa Öztürk**, **Zeki Aydoğan**, **Ali Ziya İnam** (Tek Gıda-İş), **Derviş Güngör**, **Hikmet Yalçınkaya** (Şeker-İş), **İbrahim Kamus**, **Salih Türedil**, **Zeki Türker** (Teksif), **Mehmet Oktay**, **Zeki Akbıyık**, (Basisen), **Hayrullah Kılıç** (Likat-İş), **Hâsan Yazgan**, **Orhan Yavuz Aslan**, **Raşit Yüce** (T. Yol-İş), **Ekrem Cevher**, **Halil Kılınç**, **Hayrettin Taşkın**, **Mustafa Tiryaki** (Tes-İş), **Tevfik Altıntaş**, **Kahraman Esen** (T. Haber-İş), **Hüsamettin Bayram**, **Aladdin Aysal**, **H. Fehmi Özcan**, **Ş. Sami Ongun**, **Ahmet Dinç**, **Bekir Akkoç**, **Ramazan Mengelli** (Sağlık-İş), **Ekrem Okur** (Toleyis), **M. Ali Erdoğan**, **Erdal Özcan** (T. Harb-İş), **Fethi Kırık**, **Musa Bebek**, **Abdullah Kaplan**, **Hüseyin Çömert**, **Rahmi Yavuz**, **Yunus Kovaytan**, **Ömür Sürül**, **Mehmet Boğa** (Belediye-İş)

KOOPERATİFÇİLİK SEMİNERİ

İzmit'te düzenlenen kooperatifçilik seminerine katılan Balaban ve Suazo (soldan 3 ve 2 nci) birer konuşma yaptılar..

İzmit'teki Tüketim Kooperatifçileri Katıldı

BALABAN: "KOOPERATİFLER İŞÇİYE ÖNEMLİ DESTEKTİR"

Geçtiğimiz aylar içinde değişen kooperatifler kanunu ve bu kanunun kooperatiflere getirdiği yükümlülükleri açıklamak amacıyla düzenlenen kooperatifçilik semineri 21 Aralık 1988 günü İzmit'de yapıldı.

Seminerin açılışında bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlanma Sekreteri **Orhan Balaban**, 21 Aralık gününün, ilk kooperatifin de kuruluş günü olduğunu hatırlatarak şunları söyledi.

"Bundan tam 144 yıl önce İngiltere'de 28 tekstil işçisi birleşerek ilk tüketim kooperatifini kurmuşlardı. Aşırı fiyat artışları işsizlik, işten çıkarmalar, işverenlerin baskısına karşı kendi ekonomik güçlerini biraraya getirerek, ilk kooperatifi bir tüketim kooperatifi şeklinde kurmuşlardı. O günlerde İngiltere'de ge-

çerli olan şartlar ne yazık ki bugün ülkemizde geçerlidir. Tüketim ve Yapı Kooperatifleri sendikalarından aldıkları destekle işçilerimizi hayat pahalılığına karşı korumaktadırlar."

Daha sonra bir konuşma yapan Asya Amerika Hür Çalışma Enstitüsü (AAFLI) Türkiye Bürosu Direktörü **Valentin Suazo**'da tüketim ve ya-

pı kooperatiflerinin, sendikalar ile birlikte çalışmalarının işçilere ek sosyal ve ekonomik haklar kazandırdığını belirtti. Körfez Tüköbirlik Başkanı **Enver Kılıç** ise seminerin tam zamanında yapıldığını belirterek, kooperatiflerin yeni mevzuat dolayısıyla tam bir şaşkınlık içinde bulunduğunu belirtti.

Seminerde ilk dersi Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifler Kontrolörü **Oktay Çaloğlu** verdi. **Çaloğlu** yasa değişikliği ile ayrıntılı bilgiler vererek kooperatiflerin konu ile ilgili sorularını yanıtladı. ILO Kooperatif Uzmanı **Hüseyin Polat** ise yeni yasanın maddelerini AET ve ILO normlarına göre yorumladı. **Polat** AET ülkelerinde kooperatiflerin vergiden muaf tutulduğunu belirterek, AET'ye üyelik gündeme geldiğinde kooperatiflerin ülkemizde de vergiden muaf tutulmasını isteyeceklerini ifade etti.

Seminerde daha sonra TÜRK-İŞ Kooperatif Uzmanı, **Sinan Vargı** TÜRK-İŞ tarafından yürütülmekte olan kooperatifçilik ve tüketicinin korunması konularında bilgiler verdi.

Yasa değişiklikleri konusunda bilgilendirilen kooperatifçiler, ders sırasında...

“ÇALIŞMA HAYATININ SORUNLARINI SAĞIR SULTAN BİLE DUYDU DA, BİR ÖZAL DUYMAZLIKTAN GELİYOR”

TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri Çetin Göçer, Belediye-İş Sendikasının İzmir 1 nolu şube kongresinde yaptığı konuşmada, güncel işçi sorunlarını dile getirdi ve “bizim sorunlarımızı bir Özal duymazlıktan geliyor” dedi

Çetin Göçer, daha sonra şöyle konuştu:

“Bu toplantılarımızda çeşitli sorunlarımızı bir kez daha etraflıca görüşecek ve çözüm yollarını, ne yapılması gerektiğini yine kendi aramızda karara bağlayacağız.

Daha açıkçası, kendi yaramızı kendimiz saracağız.

Çünkü, bugünün Türkiye’sinde işçimize işçiden başka yakın dost yok...

Adı Türkiye Cumhuriyeti olan Özal Hükümeti, kendi siyasi çıkarlarından başka birşey görmüyor. Peki Hükümet düşünmeyecek de, işçiyi işverenler mi düşünecek?

Şükranla kaydetmek gerekir ki, bazı işveren temsilcileri, “işçiye verilenler azdır. İşçiye gerekeni vermemiz lazımdır...” şeklinde beyanlarda bulunmak suretiyle bizi Hükümetten daha çok düşünüyorlar...

İŞÇİ SORUNLARINI BİLMEYEN VAR MI?

Neden bu kadar dertliyiz?

Bilmeyen kaldı mı?

Türk işçisinin derdini, Türk Sendikacılığının sorunlarını sağır sultan duydu da, bir tek bizim Hükümet duymazlıktan geliyor. İfade bir Amerikalara gidip kalbini kontrol ettiren Sayın Özal’ın, bir de kulaklarıyla gözlerini muayene ettirmesini salık veriz.

Türk işçisinin uğradığı haksızlıkların hesabı, sınırlarımızı aşmış da, uluslararası toplantılarda konuşuluyor.

Çetin Göçer

Türkiye’yi ziyaret eden her Avrupalı hey’et, “Çalışma Yasalarını ILO kurallarına uygun hale getirmezseniz, Avrupalı olmak iddianızı sürdüremezsiniz. Olağanüstü dönemler geçirdiğinizi biliyoruz, ama bunlar mazide kaldı. Hür demokrasilerde böyle yasalar, böyle gereksiz ve gerekçesiz yasalar olmaz. Kendinize çeki düzen verin, ondan sonra Avrupa Topluluğuna girmeyi düşünün” tarzında uyarılarda bulunmalarına rağmen, Sayın Özal ve onun bir dediğini iki etmek cesaret ve basiretini gösteremeyen kabinenin öteki üyeleri, her seferinde sorunları yokuşa sürmeyi devam ettiriyorlar.

Kısaca bizim isteklerimize bir bakalım...

TÜRK-İŞ ve üye sendikalarımız, yıllardır, temel işçi hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığını, bu hakların geri verilmesi gerektiğini vurgularken, sadece işçi ücretlerinin artırılmasını mı istedi?

Tabii ki, hayır...

Bu ülkede yaşayan herkes şahittir ki, TÜRK-İŞ Topluluğu, öncelik ve ivedilikle yasaksız ve hür bir demokrasi istemiştir. Demokrasinin tüm kurum ve

kurallarıyla bir an önce yerleşmesi, başlıca dileğimiz olmuştur.

Bu amaçla da, her iki referandumda, “Yasaksız Demokrasiye EVET”, “Gereksiz Erken Seçime HAYIR” dedik, her ikisinde de aleyhimizde bir sürü dava açıldı.

Bunu istemek suç mu?

Suçsa, biz bu suçu işlemeye devam edeceğiz, dedik ve yolumuza devam ettik.

Tabii ki, bu gibi girişimlerin suç olmadığını bağımsız mahkemeler de tesbit ederek hakkımızda peş peşe beraat kararları veriyor.

Önce hür ve yasaksız demokrasi olacak ki, hür sendikacılık olabilsin. Ama bizde, ne hür demokrasi rayına oturdu, ne de hür sendikacılık...

O halde, önce Anayasa’dan başlamak üzere, tüm yasalardaki antidemokratik hükümlerin bir an önce değiştirilip düzeltilmesi gerekiyor.

TÜRK-İŞ olarak yıllardır, bu tezi savunduk ve hatta hükümetlere ışık tutsun diye, bu konulara ilişkin tekliflerimizi birkaç kez en yetkili makamlara ilettik.

Bu güne kadar, derde deva olacak bir ses çıkmadı.

PARLAMENTO NE YAPIYOR?

Parlamentoya Çağrı toplantıları düzenledik. Siyasi parti temsilcilerini konuşturduk. Bu konudaki son toplantımızı 11 Kasım’da TÜRK-İŞ Genel merkezinde yaptık, Parlemtodan neler beklendiğini vurguladık. Yine partiler adına konuşmalar yapıldı, ama esefle gördük ki, siyasal partiler de bizden medet bekliyor.

OECD - TUAC 81. Genel Kurulu Paris'te yapıldı...

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı OECD nezdindeki Sendikal Danışma Komitesi TUAC'ın 81. Olağan Genel Kurulu, 8-9 Aralık 1988 tarihlerinde Paris'te yapıldı.

Bahsekonu Genel Kurulda TÜRK-İŞ, Genel Sekreter **Emin Kul** başkanlığındaki **Derviş Albayrak** (Dış İlişkiler Müdür Yardımcısı) ile **Erkin Okay** (Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri)'dan oluşan bir heyetle temsil edilmiştir.

Bir önceki Genel Kurul kararlarının uygulanamaması, bu kararların hedefe ne derece ulaştığı, 1989 yılı bütçesinin tesbiti, OECD İrtibat Komitesi ile ortak toplantı ve bu toplantıda TUAC üyesi Konfederasyonların, kendi ülkeleri içinde bulundukları genel durum ve mevcut sorunların çözümü için önerileri, TUAC kararlarının Hü-

kümetlere iletilmesinin prosedürleri ve ileriye dönük faaliyetlerin tesbiti gibi önemli konuların yer aldığı Kongre Gündemi görüşülerek sonuçlandırıldı.

Bu genel kurulda tartışılan en önemli konu ise, Dünyanın içinde bulunduğu genel ekonomik ve siyasi durum oldu. Tam istihdam sorununun son bir kaç yıldır önemini koruduğu, Yeni Teknolojilerin var hızıyla yayıldığı günümüzde, tüm işkollarında kullanılmaya başladığı, az insan gücüyle daha çok üretim ve daha çok kâr sağlayan bu üretim şeklinin, çalışanlar aleyhine ağırlık kazandığı, bu olguyu ortak bir çözüm yolu bulunması gerektiği, aksi halde, bunun uzun vadede kabullenilemeyeceği ve sosyal patlamalara yol açabileceği, belirlendi.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Emin Kul..

Türkiye İşçi Hareketi Bir Önderini Daha Kaybetti

Yol İş Eski Genel Başkanı HALİT MISIRLIOĞLU VEFAT ETTİ

Türkiye Yol-İş Sendikasının uzun yıllar Genel Başkanlığını yapan, Türkiye İşçi Hareketi'ne büyük hizmetler vermiş olan eski Sendikacı Halit Mısırlıoğlu bir kalp krizi sonucu Ankara'da vefat etti.

9 Ocak 1989 günü hayata gözlerini yuman Mısırlıoğlu için Türkiye Yol-İş Sendikası Genel Merkezi önünde bir tören yapıldı. Mısırlıoğlu'nun ailesi, sendika liderleri, eski çalışma arkadaşlarının katıldığı törende bir konuşma yapan TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Mısırlıoğlu'nun işçi hareketine büyük hizmetler verdiğini belirttiği sonradan "Gerçekten de Yol-İş demek Mısırlıoğlu demek, Mısırlıoğlu demek de Yol-İş demektir. Nur içinde yat değerli kardeşim Mısırlıoğlu" diye konuştu.

T. Yol-İş Genel Başkanı Bayram Meral de konuşmasında Yol-İş'in bugünkü vardığı noktanın Mısırlıoğlu'nun eseri olduğunu, bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da Yol-İş'in Mısırlıoğlu'nun çizdiği ilkeler doğrultusunda gideceğini söyledi.

Meral "Sayın Genel Başkanım, biz seni hergün bu kapıdan uğurluyorduk. Şimdi seni yine bu kapıdan uğurluyoruz ama, bir daha dönmemesine. Üzüntümüz sonsuzdur" şeklinde konuştu.

Cenaze törenine katılan eski Başbakanlar-

dan Bülent Ecevit de kısa bir konuşma yaparak, Halit Mısırlıoğlu'nun sendikacılık hareketine büyük katkıları olduğunu belirtti.

Halit Mısırlıoğlu'nun cenazesi daha sonra Hacıbayram camisinde kılınan öğle namazını müteakip Karşıyaka mezarlığında toprağa verildi.

HALİT MISIRLIOĞLU KİMDİR?

1924 yılında İstanbul'da doğan Halit Mısırlıoğlu, Ortaokul 3. sınıftan ayrılarak 14 yaşında çalışmaya başladı. 1947 yılında Karayolları İskenderun Grup Amirliği'nde çalışan Mısırlıoğlu, 1954 yılında bir grup arkadaşıyla Mersin Yol-İş Sendikasını kurdu. 1963 yılına kadar bu sendikanın başkanlığını yaptı. 1963 yılında Yol-İş Federasyonu Genel Başkanlığına seçildi. 17 yıl aralıksız olarak sürdürdüğü bu görevini, 1980 yılında yapılan Genel Kurul'da rahatsızlığı nedeniyle aday olmayarak bıraktı.

Mısırlıoğlu, TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu üyeliği yanında Asgari Ücret Komisyon Üyeliği, Yüksek Hakem Kurulu Üyeliği, ve TRT Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı. Halit Mısırlıoğlu, evli ve ikisi kız üç çocuk babasıydı.

TÜRK-İŞ Dergisi, Mısırlıoğlu Ailesine, Türkiye Yol-İş camiasına ve TÜRK-İŞ topluluğuna başsağlığı diler.

Yeni Yıldan Beklentiler...

Türk Toplumunun töresinde yılbaşını kutlamak yılbaşlarını bayram halinde değerlendirmek söz konusu değildir. Ne varki batılılaşma ceryanları bizi de etkisi altına almış ve yılbaşlarını batıda olduğu gibi olmasa bile gene de onlara yakın bir biçimde kutlamak artık gelenek haline gelmiştir. Milli Piyango idaresi en büyük ikramiyelerini yılbaşlarına koymakta, en varlıklılarından en yoksuluna kadar ailelerimiz yılbaşları için yoğun bir hazırlık çabası içine girmektedirler. Yeni yıl için ümit ve temenniler, mesajlar yayınlanmakta ve giden yılın bir değerlendirmesi de yılın son günlerinde yapılagelmektedir. Nitekim işçi hareketinin en büyük kuruluşu TÜRK-İŞ topluluğunun 1988'in son günlerinde önemli toplantılar yaptığı çalışanlarla ilgili sorunları değerlendirerek Kamuoyu yaratma çabalarını sürdürdüğü görülmektedir. Bunun en çarpıcı iki örneği verilmek gerekirse, 1988 yılının son günlerinde toplanan Başkanlar Kurulu Toplantısında çetin bir döneme giren SEKA işçilerinin GREV'inin TÜRK-İŞ'e bağlı kuruluşlarca maddi açıdan desteklenmesi gündeme gelmiş ve ilk defa oldukça kapsamlı bir yardımın yapılması kararlaştırılmıştır.

1988'in son günlerinde TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri Sayın Cumhurbaşkanımızı ziyaretle yaşanan sıkıntıları bir bir anlatma ve Devletimizin en yüce makamının ilgilerini isteme durumu ile karşı karşıya kalmışlardır. Sayın Cumhurbaşkanımızın TÜRK-İŞ Yöneticilerine ayırdığı bir saatlik süre içinde yaşanan sıkıntılar ayrıntılı olarak kendilerine arzedilmiş bulunuyor. Sayın Cumhurbaşkanımızın kendilerine iletilen sıkıntıların giderilmesi ile ilgili olarak yetkilileri uyaracağına kuşku yoktur. Böyle olunca 1989 yılından beklentilerin neler olduğunu kısaca özetlemek ve açıklamakta yarar vardır. Açıklanacak olanlar tekrar olabilir bilinenlerin yeniden söylenmesi olarak görülebilir. Doğrusu'da budur. 1980 yılından bu yana kar topu gibi büyüyen sıkıntıları tekrarlamak yadırganmamalı ve tekraren de olsa söylenmesinden çekinilmemelidir.

Türkiye'de çalışanların hak ve çıkarları açısından Anayasamızın dört maddesinin değiştirilmesi zorunluğu vardır. Anayasanın 51, 52, 53 ve 54 üncü maddelerinin ele alınması ve değiştirilmesindeki zorunluğu artık belli çevreler dışında herkesin kabullendiği bu maddelerin değiştirilmesi gerekmektedir. Anayasada böylesi bir değişiklik Avrupa Topluluğuna Resmen üyelik için başvurmuş bulunan ülkemiz için zorunlu hale gelecektir. Anayasada yapılması muhtemel böylesi bir değişiklikten sonra Sendikalar Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunlarındaki değişikliklerinde bir an önce gerçekleştirilmesi gündeme gelecektir.

Çalışma hayatı ile ilgili sorunların sadece Yasalardan kaynaklanan bölümü bundan ibaret değildir. Sosyal Güvenlik sorunları giderek büyüyen bir boyuta ulaşmış ve adeta bir çıkmaza doğru sürüklenmektedir. Devletin etkili katılımı Sosyal Güvenlik için mutlak sağlanmalı ve Süper emeklilikle ilgili olarak yaşanan Kaos önlenmelidir. Çalışma barışını olumsuz yönde etkileyen faktörlerin giderilmesi taraflar arasında giderek azalan anlayış ve işbirliğinin sağlanmasına bağlıdır. İşçi, İşveren ve Hükümet kesiminin birbirlerini itecek yerde yaklaşım sağlamaları ve aralarındaki görüş ayrılıklarını en aza indirme yolunda etkili çalışmalar yapılması 1989 yılının en önemli sorunlarından birisi olarak karışımızda durmaktadır.

1989 yılı hızlı enflasyonun geriye çekildiği ve hayat pahalılığının önlendiği bir yıl olmalıdır. Sıkıntıların en büyüğü geçim sıkıntısıdır. Geçim derdini gideremeyen veya bunalımı atlatabayan insanlarda sağlıklı karar verme yeteneğini bulamazsınız. Demokrasiyi geliştirme ve güçlendirme 1989 yılında bütün kesimlerin ortaklaşa ele alacakları ön planda tutacakları temel meseledir. Arızalandırmadan demokrasiyi geliştirme ve güçlendirme sağlandığı takdirde pek çok sorunun çözülmesi mümkün hale gelebilir. 1989'un Ülkemize ve bütün insanlık alemine hayırlı ve uğurlu bir yıl olması en içten dileğimizdir...

ARALIK 1988 GIDA HARCAMASI

Hayat pahalılığının önemli bir göstergesi mutfak.. İnsanların yaşamı için gerekli olan gıda ne olmalıdır? Ne oranda gıda harcaması yapmaları gerekir?

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi, Aralık 1988 ayı için bir ailenin gıda harcamasını tespit ederek, yaptığı çalışmayı açıkladı. Aşağıda Ankara'da yaşayan 4 kişilik bir ailenin yapması gereken gıda harcamasına ilişkin yapılan araştırmayı sunuyoruz.

- Aralık 1988 ayında dört kişilik ailenin gıda harcaması geçen aya göre 6.758 lira artış göstererek 211.266 liraya yükseldi.

- Çalışanlar bu ay gıda için geçen yıla göre, 83.084 liralık ek harcama yapmak zorundadır.

Çalışanların gelirleri ile harcamaları arasındaki ilişkinin sağlıklı bir biçimde ölçülebilmesi, fiyat artışlarının güvenilir olarak izlenmesini gerektirmektedir. Çünkü çalışanların satın alma gücünde zaman içinde meydana gelen değişimlerin göstergesi, elde edilen gelirin yanı sıra büyük ölçüde fiyat artışlarına bağlıdır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik politika ile günlük yaşantının ayrılmaz bir parçası durumuna dönüşen fiyat artışları, aile bütçesinin önemli bir bölümünü oluşturan gıda harcaması itibariyle bir yılda yüzde 65 oranında artış göstermiştir.

Bilindiği üzere Aralık 1987 ayını kapsayan dönemde gerçekleşen yüksek oranlı zamların da etkisiyle gıda harcaması tutarı, önceki aya oranla yüzde 15 olarak gerçekleşmiştir. Bu nedenle Aralık/Aralık dönemi gıda harcaması artışı yüzde 65 gibi, Kasım/Kasım dönemine göre daha düşük bir orana gerilemiştir. Benzeri gelişmelerin aynı nedenlerle tüketici endekslerinde de görülmesi ve Ara-

lık/Aralık dönemi son oniki aylık indeks artışı Kasım/Kasım döneminde gerçekleşen yüzde 87.5 oranının altında gerçekleşmesi beklenmektedir.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MERKEZİ tarafından, Ankara'da yaşayan dört kişilik ailenin dengeli beslenmesini sağlayacak harcama tutarının Aralık 1988 ayında 211.266.- liraya ulaştığı hesaplan-

mıştır. Aralık 1987'de bu tutarın 128.182.- lira olduğu gözönünde tutulursa, bir yılda meydana gelen gıda harcaması farkının, bugün için net ele geçen asgari ücret düzeyine eşitlendiği görülecektir.

Aşağıdaki tabloda, farklı yaş grubuna sahip, Ankara'da yaşayan dört kişilik ailenin dengeli beslenmesini sağlayacak harcama tutarı yer almaktadır.

DÖRT KİŞİLİK AİLENİN GIDA HARCAMASI

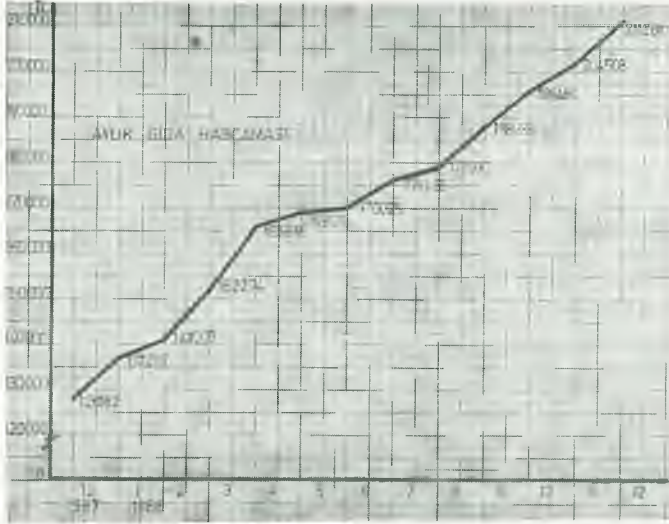
	Aralık 1987	Kasım 1988	Aralık 1988
— Yetişkin işçi için aylık gıda hacama tutarı (TL)	43.866.-	68.406.-	71.003.-
Yetişkin kadın için aylık gıda harcama tutarı (TL)	27.114.-	43.273.-	44.794.-
15-19 yaş grubu erkek çocuk için aylık gıda harcama tutarı (TL)	35.112.-	55.252.-	57.052.-
4-6 yaş grubu çocuk için aylık gıda harcama tutarı (TL)	22.090.-	37.567.-	38.417.-
TOPLAM	128.182.-	204.508.-	211.266.-

Yandaki tabloda da görüleceği gibi bir yıl içinde pirinç fiyatlarındaki artış yüzde 176 ile en yüksek orana ulaşırken, sebze de yüzde 143, meyvede yüzde 96, süt ve margarin fiyatlarındaki artış ise yüzde 100 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde kurufasulye fiyatlarının hiç değişmemesi dikkati çekmektedir.

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından her ay yayınlanan Ankara ili tüketici fiyatları endeksi içinde gıda harcamasının payı yüzde 41.9'dur. DİE'nün "1978-1979 Kentsel Yerler Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi" sonuçlarına dayandırılarak bulunan bu oranın içinde, "tütün, alkollü ve alkolsüz içkiler" gibi gıda harcaması içinde değerlendirilmemesi gereken maddeler de yer almaktadır.

Bu veriler çerçevesinde DİE Ankara tüketici endeksi içinde yer alan gıda maddelerindeki fiyat artışı Kasım kayı itibariyle son onbir ayda yüzde 52 olmaktadır.

Aşağıdaki grafikte TÜRK-İŞ Araştırma Merkezinin belirlediği aylık gıda harcamasının Aralık 1987 - Aralık 1988 değişimi görülmektedir.

Gıda harcaması yanı sıra yapılması zorunlu konut, giyim, sağlık, ulaşım, eğitim, kültür vb. harcamaları ile birlikte cari ortalama ücret-

Gıda harcamasında esas alınan bazı temel malların Aralık 1987- Aralık 1988'deki fiyat artışları şöyledir:

BAZI GIDA MADDELERİ FİYATLARINDAKİ YILLIK DEĞİŞİM (KG/TL)

	Aralık 1987	Aralık 1988	Artış Oranı
Ekmek	343	500	45.8
Et	3.500	5.150	47.1
Peynir	2.400	3.500	45.8
Süt	350	700	100
Zeytinyağ	1.800	3.200	77.7
Margarin	1.000	2.000	100
Toz Şeker	380	700	84.2
Makarna	500	900	80
Pirinç	650	1.800	176
Bulgur	300	700	133
Mercimek	600	1.150	91.6
Kurufasulye	1.400	1.400	—
Sebze	251	611	143
Meyve	408	800	96

ler dikkate alındığında, çalışanın karşı karşıya bırakıldığı yaşama ortamının olumsuzluğu kendini göstermektedir.

Gıda harcoma tutarının hesaplanmasında gözönünde tutulan hususlar aşağıda belirtilmiştir.

- TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi tarafından periyodik olarak her ay açıklanan dört kişilik ailenin aylık gıda harcoma tutarı bilimsel veriler

lük kalori ihtiyaçları ve bunu karşılayacak cins ve miktarı esas alarak yapılan hesaplamalar, dört kişilik ailenin bir ayda yapması gereken **asgari** gıda harcaması tutarını ortaya koymaktadır.

- Anılan hesaplamalarda esas alınan yaş sebze ve meyve türleri aylar itibariyle değişken olurken, diğer maddelerin çeşitleri aylar itibariyle sabit kalmaktadır.

- Fiyatlar çalışanların yoğun olarak alışveriş yaptıkları alışveriş merkezleri ile semt pazarlarından derlenmektedir. Çalışanların harcoma kalıplarında yer alan ilgili maddelerin cari fiyatları Merkezimiz uzmanları tarafından toplanmaktadır. Bu fiyatlar madde bazında bir önceki tespit fiyatları dikkate alınarak analiz edilmekte ve daha sonra hesaplamalara alınmaktadır.

- Aylık gıda harcamasının hesabında karşılaşılan sorunlar, fiyat derlenmesinde karşılaşılan genel sorunlarla benzer olmakla beraber, fiyat derlemede çalışan uzman/anketörün aynı ve madde tanımının sabit tutulması, fiyat derleme çalışmalarının özellikle pazar fiyatları açısından günün eş zamanında yapılması gibi önlemlerle varolan sorun aşılmasına çalışılmaktadır. ■

esas alınarak hesaplanmaktadır. Çalışanların fizyolojik ihtiyaçları ile tutarlı, yeterli ve dengeli beslenmesini sağlamak için gerekli olan gün-

SSK. Prim Alacaklarının Trilyonu Geçtiği Bu Aşamada SOSYAL SİGORTALAR KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK ŞARTTIR...

H. Avni YAZICI
TÜRK-İŞ Sosyal Güvenlik Uzmanı

Sosyal Sigortalar Kurumu gelirlerinin % 80'den fazlasının işçi ve işverenlerin ödedikleri primlerden oluştuğu, yine bu primlerin kamu ve özel işyerlerinden zamanında tahsil edilemediği tartışmasızdır. Kurumun bu primleri zamanında tahsil ederek değerlendiremediği, tahsil için bir takım tavizler vermek zorunda kaldığı da yine bilinen ve eleştirilen bir husustur. Bunun son belirgin örneği, 277 ve 323 sayılı KHK'ler ve uygulama sonuçlarıdır. Tabiidir ki zamanında tahsil edilemeyen prim alacaklarının yine günün şartlarına uygun bir şekilde değerlendirilmemesi sonucu, bu fonlar erimekte buna karşılık, işçilerin, emeklilerin ve bunların dul ve yetimlerinin haklı taleplerine, **"KURUMUN MALİ DURUMU"** bahanesiyle muhalif kalınmaktadır.

YASAL DÜZENLEMELER:

1) 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun, 3203 sayılı Kanunla değişik, primlerin ödenmesi başlıklı 80. maddesine göre süresi içinde tam olarak ödenmeyen primlerin ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak **"Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun"** da belirtilen gecikme zammı oranlarının uygulanması gerekmektedir. Bakanlar Kurulunun, 27.5.1988 tarih, 19824

sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, 88/12947 sayılı ve 24.5.1988 tarihli kanununa göre bu oranlar;

- a) İlk bir aylık müddet için % 10,
- b) İkinci ve üçüncü ay için ayrı ayrı % 10,
- c) Dördüncü, beşinci ve altıncı aylar için ayrı ayrı % 8,
- d) Yedinci ve müteakip aylar için % 6,

yani yıllık % 90 olarak belirlenmiştir. (*)

2) 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bir maddesinde değişiklik yapılmasına dair kanun hükmünde kararnamenin kabulü hakkındaki 26.10.1988 tarih, 3485 sayılı Kanunla, Kuruma icra takip ve dava işleri için genel hükümlere göre vekâlet akti ile lüzum görülecek sayıda avukatla sözleşme yapma yetkisi verilmiştir.

Bu tasarrufun, icrai yönden tahsilâtı çabuklaştırma gayesine matuf olduğunu kabul etmekteyiz. Ancak, işlemlerin icra safhasına gelinceye kadarki bölümünde, idari kadrolardaki noksanlıklar ve yetişmiş eleman yokluğu nedeniyle işlerin nasıl günlük hale getirileceği ve takip edileceği hususu dikkatimizi çekmektedir. Yine icra safhasına gelen dosyalardaki taleplerin

açılması, takibi ve tasfiyesinin, bugüne kadarki uygulamalara göre sözleşmeli avukatlarca nasıl yürütüleceği ve başarı oranı da yine şüphelerimize neden olmaktadır. Dileğimiz, uygulamadan istenen ve beklenen sonucun alınmasıdır.

3) 3.12.1988 kabul tarihli ve 3505 sayılı Kanunun 24. maddesi ile, 6183 sayılı **"Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun"**un 51. maddesinin 3. fıkrasında yapılan değişiklikle; **"...içinde bulunan yıl sonuna kadar ödenmemiş olan gecikme zammı ile gecikme faizi, müteakip yılın başından itibaren, doğmalarına neden olan amme alacağı gibi addolunur ve bu amme alacağı, tebliğ edilmeksizin tahakkuk eder. Tahakkuk eden bu amme alacağına, üzerinden hesaplandıkları amme alacağı aslına uygulanan yukarıdaki hükümler aynen uygulanır..."** hükmü getirilmiştir. Yani yıl sonuna kadar ödenmemiş bir amme alacağının o yılın sonuna kadar tahakkuk edecek gecikme zammı ve faizi gelecek yılda tebliğe lüzum kalmadan ana paraya ilave edilecek ve ödeneceği tarihe kadar gecikme zammı ve faizi tahakkuk ettirilebilecektir.

SOSYAL SİGORTALAR KURUMUNUN PRİM ALACAKLARI

Sosyal Sigortalar Kurumu 1987 yılı çalışma raporundan yapılan tesbitlerden Kurum icra takip-lerinin;

1986 yılından Devir

Adet	Tutar (milyon)
218048	91.500

1987 yılında Açılan

Adet	Tutar (milyon)
80848	116.700

Toplam

Adet	Milyon
298896	208.200

olduğu ve yılı içinde 27.5 milyar tutarında 67656 dosyanın tahsil edilmek suretiyle kapatıldığı, ayrıca aciz vesikasına bağlanması, adres noksanlığı, mükerrer ve fuzuli tahakkuklar sonucu iptaller, ayrıca ilâma müsteniden açılan takiplerden ilâminin Yargıtay'ca bozulması sonucu kaydı kapananların terkini sonucu, 1988 yılına, 176.8 milyar tutarında 222063 icra dosyası devrolunduğu tesbit edilmiştir.

31.12.1987 tarihi itibariyle Kurumun yılın 11 aylık prim tahakkukundan 228.069.7 milyon TL. prim alacağının bulunduğu ve bu prim alacağından yıl sonu itibariyle 108.965.3 milyonun takibe verildiği, 119.104.5 milyon muaccel alacağın takibe verilmediği, bu prim alacağının;

85.182.5 milyonun Kamu sektörüne,

142.887.2 milyonun Özel sektöre ait

olduğu anlaşılmıştır.

Haricen yapılan tesbitlerden, 1988 yılında 350 milyara yaklaşan prim alacaklarından 200 milyara

yakının icraya intikal ettirildiği; mütebakisi için gerekli çalışmaları yapıldığı hususu ortaya çıkmıştır.

Yine 1987 yılı sonu itibariyle icraya intikal ettirilen primlere ait olup, icraya intikal ettirildikleri tarihler itibariyle tahakkuk ettirilen 66.511.5 milyar TL. gecikme zammı borcu da icraya intikal ettirilen bu tutara dahildir. Yani 1987 Yılı sonu itibariyle icraya intikal eden alacak (prim + gecikme zammı) 175.476.8 milyar TL. dir.

Burada ısrarla açıklamak istediğimiz husus, Kurumun gecikme zammı ve faiz hesabını, birincisi alacağı icraya intikal ettirirken, ikincisi de tahsilat anında hesaplamasıdır. Yani icraya intikal ettirilen 66.511.5 milyarlık gecikme zammı, bu sebeple kağıt üzerinde düşük gözükmemektedir. Aslına bakılırsa 1988 yılında 350 milyara yaklaşan Kurum prim alacaklarının gecikme zammı, en azından 300 milyarı aşmaktadır. Çünkü yukarıda da açıklandığı üzere bugünkü yıllık gecikme zammı oranı % 90'dır.

Tabiidir ki bu sonuç, 277 ve 323 sayılı KHK.lerle 2 yıl ertelenen gecikme zamları bakımından Kurumun kaybettiği maddi değerler hakkında birazcık olsun bilgi vermiş olmaktadır.

SONUÇ

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda 3505 sayılı Kanunun 24. maddesine uygun bir değişiklik yapılması için zaman geçirilmemelidir. Bu değişiklik hem işverenleri borçlarını zamanında ödemeye zorlayacağı gibi, Kurumun prim alacaklarının zamanında tahsil edememekten meydana gelen zararlarını da telâfi edici bir uygulama olacaktır. Çünkü bugün 300 milyarı aşan ve hergün artış gösteren gecikme zammı alacakları şayet yılı içinde ödenmediği takdirde, tebliğata lüzum kalmadan ana paraya

ilave edilecek ve bunlar içinde gecikme zammı tahakkuk ve tahsil edilebilecektir. Tahsili gereken bu meblağ bir yılda Kurum için yukarıdaki açıklamalara göre, 270 milyar liralık ek bir gelir demektir.

Yapılacak yasal düzenlemede, 277 ve 323 sayılı KHK. ile prim borcunun aslını ödeyen işverenlerin iki yıl ertelenmiş bulunan gecikme zammı ve faiz borçlarını bu süre içinde ödememeleri halinde, bu alacaklar için de aynı şekilde işlem yapılması hususu mutlaka getirilmelidir.

Önemli olan, Kurum alacaklarının zamanında tahsiline karar verilmesi ve Kurum gelirlerini politik baskı ve düşüncelerden uzak tutarak gerçek bir şekilde nemalandırılmasının gaye edinilmesidir. Yalnız bu yasal değişiklikle yeterli görülmemektedir. Aslolan Kurum ünitelerince işveren muamelesinin zamanında yürütülmesi ve merkezin islah ediyorum diye taviz verici yeni düzenlemelerden kaçınmasıdır. Uzun süredir Kurum ünitelerinin personel yönünden eksik kadroyla çalıştığı bilinmektedir. Bu itibarla idari kadro düzenlemelerinin yeniden bir değerlendirmeye tabi tutulmasında da sayısız faydalar vardır.

Bugüne kadar verilen tek taraflı tavizler yanında, bu düzenlemeler dahi Kurum yönünden fazla bir şey ifade etmeyecektir. Ancak, uygulamada birlik ve beraberlik sağlanmış olacaktır. Unutulmamalıdır ki, en önemli uygulama kamu kurum ve kuruluşlarının bu düzenlemenin başarısı için öncülük etmeleri ve örnek girişimlerde bulunmaları, yani Kuruma olan borçlarını zamanında tediye etmeleridir. Aksine bir tutum, bugün olduğu gibi her zaman işçilerin, işçi emeklilerini ve dar gelirliilerinin mağduriyetine neden olacaktır.

(*) Vadesinde ödenmeyen Amme Alacaklarının Gecikme Zammı 1 Ocak 1989 tarihinden itibaren % 96'ı olmuştur.

İşçi Emeklileri Başkanlar Kurulu Toplandı...

• Cemiyet Başkanı EZGÜ: "İŞÇİ EMEKLİSİ PERİŞAN DURUMDAN KURTARILMALIDIR"

İşçi Emeklileri Cemiyeti Başkanı Ethem Ezgü..

İşçi Emeklileri Cemiyeti Başkanlar Kurulu, 25 Aralık'ta TÜRK-İŞ Salonu'nda toplandı. Cemiyet Genel Başkanı Ethem Ezgü, işçi emeklilerinin çok güç koşullar altında bulunduklarını söyledi.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut da bir süre izlediği toplantıda bir konuşma yaptı.

Genel Başkan Ezgü, toplantıda özetle şunları söyledi.

"Emeklilere ödenen maaşlar geçim ücreti olma özelliğini kaybettiği gibi, bu maaşla geçinmeye çalışanların, yani bağımlıların sayısı da giderek artmaktadır.

Gelir dağılımı, Türkiye'nin çözmesi gereken en önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Ücret ve maaşlıların milli gelirden aldığı pay sürekli düşmekte, sosyal adaletsizliğin artmasına neden olmaktadır.

Sayın Başkanlar,

Kamuoyunda süper emeklilik yasası olarak bilinen 3395 sayılı Yasa'nın geçici 5'nci maddesinin iptal edilmesi üzerine ortaya çıkan durum ve alınacak tedbirler tartışmaya devam etmektedir. Altını çizerek belirtmek isteriz ki, süper emeklilik hakkını elde etmiş hiç bir arkadaşımızın kusuru yoktur. Bu hak, bir kanunla verilmiş olup, burada devletin güvencesi söz konusudur. Vatandaş, devlete ve kanuna inanmayacak da, neye inanacak?

Kaldı ki, Anayasamızın 153. maddesinde de belirtildiği üzere, kazanılmış hakların korunması açısından Anayasa Mahkemesinin kararı geriye işlemez ve işletilemez.

Nitekim, kamuoyunda "Kıyak emeklilik" yasası olarak bilinen ve milletvekilleri ile Bakanlara yüksek haklar sağlayan yasanın Ana-

yasa Mahkemesince iptal edilmesine rağmen, bugün yaygınlaştırılarak uygulanmaktadır. Esasen haksızlık budur."

Süper emeklilerin müktesep hakları korunurken, tüm işçi emeklilerinin de bu statüden yararlandırılmasını isteyen Ezgü, SSK fonlarının daha rantabl çalıştırılmasını önerdi.

BAKAN'IN SÖZLERİ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut ise şöyle konuştu:

"Emekli, dul ve yetimler ile ilgili sağlık ve gelir durumlarını imkânlar nisbetinde iyileştirmeye çalışıyoruz.

SSK büyük bir kuruluş ise de, bu kurumdan yararlananların sayısı dikkate alındığında imkanlarımız zorlanmaktadır.

Emekli maaşları ve sağlık harcamaları bü-

Toplantımda bir konuşma yapan Bakan Aykut..

yük tutarlara çıkmıştır. Artan emekli ve sigortalı sebebiyle yığılmalar vardır. Bu yığılmalar büyük şehirlerde daha fazla hissedilmektedir.

Bunun farkında olarak özellikle sağlıkla ilgili bir plân çalışması içerisindeyiz. İşyeri hekimliğine ayrı bir önem veriyoruz. Daha çok işçi çalıştıran işyerlerinde doktor bulunmasını prensip olarak benimsiyoruz. Ve bu doğrultuda anlaşmalar yapmayı plânlıyoruz. Bu durum hastanelerde yığılmayı önleyeceği gibi zaman ve üretim kaybında ortadan kaldıracaktır. Kaldı ki Bakanlık olarak sağlık ocakları, dispanserler ve hastane zincirinin kurulmasını plânlıyoruz. Zaten SSK, bu zincire göre kurulmuş, ama geçen yıllar içinde bu halkalar kopmuştur. Benim amacım tekrar başlangıca dönmek ve sistemi işletmektir.

799 Doktor tayin ettirdik. Bu bile yeterli değildir. Sigortalı ve bağımlıları artarken, personel azalmıştır. SSK kaynakları katlanarak sağlık giderlerine gitmektedir. Çalışanlara ait olan bu kurumun kaynakları en iyi şekilde işletilmelidir.

Süper emeklilik konusuna gelince, görüşüm şudur: Bu sorunun çözümü beni yormuştur. 60 bin kişiye çok yüksek, geri kalanına da beşte bir gibi bir oranla getirilen uygulama büyük bir sıkıntı yaratıyor ve acı veriyor. SSK kaynakları ortada. Aslında SSK asgari imkânları veriyor. Bu durum bütün dünyada da böyledir. Başka ülkelerde sandıklar var, ikinci emekli geliri sağlıyor, bizde ise bu durum yaygın olmadığından sıkıntı yaratıyor.

Süper emekliler durumunu korumaya çalışırken, eşitlik ilkesi aykırı bir şey yapamam. Süper emeklilik hakkını elde edenlerin kusuru yoktur. Onları da gözönünde bulundurarak ve eşitlik ilkesini düşünerek bir formül bulmaya çalışıyoruz."

TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİNDE SON DURUM

(31 Aralık 1988 tarihi itibarıyla)

- TÜRK-İŞ'e bağlı 32 sendikanın toplu iş sözleşme çalışmaları sürüyor. TÜRK-İŞ Araştırma Bölümü'nün sendika genel merkezlerinden sağladığı bilgiler ışığında yaptığı çalışmaya göre, uyuşmazlıkta bulunan işyerleri ile grev aşaması ve grev uygulaması sürdürülen işyeri, sendika ve işçi sayıları aşağıdadır:

- A. Görüşmesi Devam Edenler
B. Uyuşmazlık Aşamasında Olanlar
C. Grev Kararı Alanlar
D. Grev Uygulamasında Olanlar

İşçi Sayısı

96.841
51.562
3.229
13.326

A. GÖRÜŞMELERİ DEVAM EDEN TİS'LER

SENDİKA	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI
T. MADEN-İŞ	Demirçelik	3.368
	Yeni Çeltik	2.000
	Yaşar An Krom	59
	Messan	51
	Krom Ekspor	41
	Özdemir Antıman	326
	Masat	24
	Sait Bilginer	41
TEKSİF	Müstakil İşyerleri	5.000
PETROL-İŞ	T.P.A.	4.260
	Tüpraş	3.435
	MKE Barut Fb.	1.184
	Eczacıbaşı İlaç San.	1.180
	Birleşik Alman İlaç Fb.	429
	Değişik 35 İşyeri	2.717
TEKGIDA-İŞ	Değişik 128 İşyeri	30.000
DERİ-İŞ	Sümerbank Gn.Müdürlüğü	3.500
	Beymen Albay	200
AĞAÇ-İŞ	ORÜS	5.000
	Değişik 20 İşyeri	2.200
SELÜLOZ-İŞ	Çumra Kağıt San.	200
BASIN-İŞ	Tişdük Matbaacılık	292
	Adım Yayıncılık	15
	Milliyet Yayınları	31
	Ziraat Bank. Mat.	98
	Başbakanlık Basımevi	165
BASİSEN	Pamukbank Güneş Sigorta	
	Şark Sigorta, Milli Reasürans	2.574
BASS	Osmanlı Bankası	1.200
	Demirbank	275
ÇİMSE-İŞ	Bozkır Tuğla Fb.	100
	Bazel Tuğla Fb.	100
	Günfo Günay	74
	Emek Kiremit	70
	Aslan Tuğla Fb.	80
BELEDİYE-İŞ	Belediye İşyerleri	9.136
KRİSTAL-İŞ	Cam İşverenleri Sendikasına bağlı işyerleri	10.000
YOL-İŞ	Antalya Kaleiçi İnşaatı	35
	STFA	2.500
	Gama Endüstri	700
	Gama İnşaat	400
TES-İŞ	Kepez ve Antalya Havalisi Santralleri	300
	Korkuteli Sulama Birliği	10
HAVA-İŞ	Çelebi Şirketler Topluluğu	201
SAĞLIK-İŞ	Ankara Verem Savaş Derneği	70
TOLEYİS	Turizm Bankası	2.100
	Yurt-Kur Genel Müdürlüğü	1.100

B. UYUŞMAZLIK AŞAMASINDA OLAN TİS'LER

T.MADEN-İŞ	KÜMAŞ Many. İşl.	754
TEKSİF	Gaziantep Yünlü Grubu	3.000
	Tarsus Yıdış İplik Fabrikası	800
	Kutsallar Çırçır Fabrikası	45
PETROL-İŞ	Orhan Koll. Şti.	26
	Boyataş Boya Dağıtım Sanayi A.Ş.	84
	Alpet Aliağa Petrokimya Sanayi ve Tic. A.Ş.	2.887
	Yarpet Yarımca Petrol Kimya Sanayi ve Tic. A.Ş.	3.103
	Petkim Genel Müdürlüğü	79
	Keban Holding Plastik Sanayi A.Ş.	115
	Elvan Plastik San. A.Ş.	24
	Soyel Koll. Şti.	16

Pe-Pa Petrol Pazarlama A.Ş.	677
Akdeniz Gübre Sanayi A.Ş.	
Dostel Alüminyum Sülfat Sanayi A.Ş. Sülfat Fabrikası	97
Emtaş Katran Emprenye San.	13
Wyeth Laboratuvarları A.Ş.	171
Schlumberger Overseas A.Ş.	25
İpragaz A.Ş. Kurköy Dolun Tesisi	31
SÜMERBANK	28.000
Polikart Üzüm İşletmesi	40
Burç Gıda Sanayii	10
T. Deri İşverenleri Sendikasına bağlı işyerleri	1.100
Kelebek Mobilya	250
Şeker Sigorta	155
Banco Di Roma	100
Uşak Seramik	113
Yıldız Kiremit	24
Ege Seramik	300
Emsa Elektronik	80
Vanpres	60
Dostaş	35
THY	5.000
HAVAŞ	1.516
Uçak Servisi	774
Denizli Yetiştirme Yurdu	30
Polis Emekçileri Derneği	70
Anadolu Ajansı	300
T. Jokey Kulübü	1.100
Etap Marmara Oteli	550

C. GREV KARARI ALINAN TİS'LER

SENDİKA	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI	KARAR TARİHİ
TEZKOOP-İŞ	Sümerbank	300	21.12.1988
PETROL-İŞ	Detas Ambalaj ve Kimya Sanayi	121	16.12.1988
TEKSİF	Aydın Tekstil	1.200	13.12.1988
T. MADEN-İŞ	Üzmen Maden Kömür İşletmeleri	42	26.10.1988
	Kumaş	509	21.12.1988
TÜRK METAL	Egemorsan Motorlu Araçlar	206	8.11.1988
	Molsan Telekomünikasyon Sanayi	37	31.10.1988
	Tem Metal Madeni Mutfak Aletleri	105	27.10.1988
	Yüksel İnşaat	24	14.12.1988
	Kemitaş	60	20.12.1988
AĞAÇ-İŞ	SEKA Bolu Müessesesi Müdürlüğü	400	22.11.1988
	Yonsan Ağaç Sanayi	100	2.12.1988
TEKGIDA-İŞ	Efes Bilsen ADANA		10.11.1988
TOLEYİS	Sipahiocağı Kulübü	25	6.10.1988
SELÜLOZ-İŞ	Karteks 100		2.11.1988

D. DEVAM EDEN GREVLER

SENDİKA ADI	İŞYERİ	İŞÇİ SAYISI	BAŞLAMA TARİHİ
PETROL-İŞ	Doğu Galvaniz Kocaeli	106	17.9.1987
	Koruma Tarım İlaçları (İşletme) (İstanbul/Kocaeli İşyerleri)	562	3.11.1988
SELÜLOZ-İŞ	SEKA	10.200	6.9.1988
	Motif Duvar Kağıtları	50	30.10.1987
	Adana Kağıt Torba	105	30.6.1988
	Yakasan	110	22.11.1988
TÜRK METAL	Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı tamirhaneler	1.688	6.12.1988
	Ege Yağ Keçeleri Sanayi	95	22.11.1988
ÇİMSE-İŞ	Şayakçı/Balıkesir	350	27.9.1988
AĞAÇ-İŞ	Elsan A.Ş.	60	1.8.1988

Aynı Başbakan, 1989 bütçesinin parlamentoda kabulü nedeniyle verilen re-sepsiyonda, **"Seka grevi 3-4 ay daha sürebilir"** diyerek; uyuşmazlığın giderilebilmesi için çalışmaların sürdüğü sırada, ateşe körükle gitmektedir.

Seka'nın kârlı bir kuruluş olmadığını, İzmit fabrikasının iyi değil, üstelik çevre kirliliği yaptığını öne süren ve bunların faturasını işçiye ödekmeye kararlı görünen, Başbakan, gazetelerin ithal kağıtla daha iyi çalıştığını da sözlerine eklemektedir.

Böyle bir Başbakanla bizim anlaşabil-memiz mümkün olmadığı gibi, böyle bir zihniyet işbaşında kaldığı sürece Avrupa Topluluğuna girmekte zor olacaktır.

Bu çarpık anlayışı uluslararası platformlarda dile getirdiğimiz zaman, bize kızanlar yine bu zihniyetin sahipleridir.

İstediklerini yapacaklar, sonra da milletin gözüne baka baka aksini söyleyecekler ve dışa karşı gerçekleri çarpıtacaklar, doğruyu söylediğimizde de bizi jurnalcılıkta itham edecekler.

Değerli arkadaşlarım, Seka grevinde başka hesaplar vardır.

Grev görüldüğünde stokçular ortaya çıkmıştır.

Bu grevin uzamasında gazeteler açısından sıkıntılar olduğu kadar, basın üzerindeki baskının başka örnekleriyle Sayın Özal'ın mutluluğu söz konusudur. Aksi halde, böylesine demeçler vermesini normal karşılamak mümkün değildir.

Gazete sayfalarının azaltılması, maliyetin artması ve gazete fiyatlarının yoksul büyük kitleler için üç ekmek parası olarak görülmesi, esasen gazete okuyucusu bakımından en düşük düzeydeki ülkeler arasında olan Türkiye'de, bütün gazetelerde önemli traj kayıplar yaratmaktadır.

TRT'yi kendi yayın aracı gibi kullanan siyasal iktidar, kamuoyunu oluşturacak yazılı basının etkisini azalttığı oranda, kendisini başarılı sayacaktır.

Değerli Başkanlar,

Araştırma Merkezimizin her ay yayınladığı ve Ankara'da yaşayan 4 kişilik bir ailenin gıda harcamasına ilişkin çalışmalara göre, Kasım ayında sadece gıda için böyle bir ailenin 204 bin 508 lira harcaması gereklidir.

Her ay mutfak masrafı durmadan artış göstermektedir.

Esasen, ülkedeki enflasyonun göstergelerinden birisi de, halkın umudunu bağladığı Milli Piyango'nun büyük ikramiyesidir.

Kazandığı üç-beş kuruşu da Milli Piyangoya yatıran dar ve sabit gelirli yurttaşlarımız 10 Milyar gibi bir ikramiyenin hayaliyle yaşamaktadırlar.

Artık iş bir talih oyunu olmaktan çıkmıştır.

Loto ve Toto'da da durum farklı değildir.

Enflasyon gibi, ülkemizin en büyük sorunlarından birisi de işsizliktir.

Çarpık ekonomik politikalar yüzünden iş alanında görülen iflaslar, siyasal iktidarın ileride satışa çıkarmayı planladığı Kit'lerde durmadan işçi sayısının azaltılması, sosyal yapıdaki gerginliği doruk noktasına itmektedir.

İşsizlik, çalışan kitleler bakımından da büyük bir yükür.

Ülkemizde ise, gerçek işsiz sayısını belirleyecek verilerden maalesef yoksun bulunuyoruz.

Zira; işsiz sayısının tesbit edilebilmesinin tek yolu, işsizlik sigortasının uygulanmasıdır. Ülkemizde ise bu sigorta kolu henüz kurulamamıştır.

Avrupa Topluluğuna girmemizi engelleyebilecek faktörlerden birisi de, ülkemizdeki işsiz sayısının yüzde 20'lere varmış olmasıdır.

OECD'nin yayınladığı **"İş imkanları ve işsizlik"** konulu raporda, işsizlik bakımından bu kuruluşa üye 24 ülke arasında 3. sırada yer almaktayız.

Bütün bu olumsuzluklar karşısında,

• büyük halk kesimlerinin, meslek kuruluşlarının tepkileri, siyasal iktidara politikalarını yeniden gözden geçirme ihtiyacı duyuracak doza da değildir.

TÜRK-İŞ'in tek başına üstlendiği ve 5 yıla yakın süredir uyguladığı eylem programlarının dışında, meslek kuruluşlarının anlaşılmasız sessizliği sürmektedir.

Demokratik platformda yapılabilecek mücadele şekilleri bugünkü ekonomik ve sosyal politikanın altında ezilmiş kitlelerce uygulanabilirse mutlak başarıya ulaşılabilir.

Kendilerini halk tabiri ile **"Kabadayı"** görenlerin, her acımasızlıkların arkasından **"Korkusuz"** olduklarını söyleyenlerin yönettiği ülkelerde, sosyal patlamalar kaçınılmaz olmuştur.

Son Başkanlar Kurulumuzun toplantısından bu yana ortaya çıkan önemli bir gelişme **"sözleşmeli personel"** uygulamasının anayasaya aykırılığının saptanmış olmasıdır.

Anayasa Mahkemesi, daha ilk günden ısrarla üzerinde durduğumuz, Anayasaya, bireysel ve toplu iş hukukunun temel ilkelerine aykırılığını savunduğumuz bir adaletsizliği durdurmuştur.

Kit'lerde çalışan memurların ve işçilerin tasfiyesini amaçlayan bir uygulamaya **"hayır yapamazsınız..."** demiştik.

308 sayılı kanun hükmünde kararname ile anayasanın 128 inci maddesi, kanun önünde eşitlik ilkesi açıkça çiğnenmiş; sosyal devlet ilkeleriyle temelden çelişen bir yaklaşımla, ekonomik ve sosyal hak ve özgürlüklerin kararnamelerle kısıtlanması, güvencelerin ortadan kaldırılması yolu seçilmişti. Gerekçeli karar açıklandığında, öyle inanıyorum ki, ileride yapılacak düzenlemelerde gözetilmek gereken temel ilkeler de açıklığa kavuşmuş olacaktır.

Bu aşamada bir başka uygulamaya dikkati çekmek istiyorum. Anayasa Mahkemesi kararının Kamuooyuna maledilmesine, uygulamanın Anayasaya aykırı olduğunun saptanmasına rağmen, çoğu kurumda keyfi uygulamalar devam etmektedir. Çalışanlar, kararın açıklanmasından sonra dahi, sözleşmeli personel statüsünde sözleşme imzalamaya icbar edilmektedir. Aksi halde işlerinden olacakları genelgelerle duyurulmaktadır. Tarih bile verilmekte, 31.12.1988'e kadar denilmektedir. İşçilere ücret gibi tüm temel unsurları boş bırakılmış sözleşme metinleri verilmekte ve imzalamaları istenmektedir. İki canlı örnek Türkiye Denizcilik İşletmeleri ve Türkiye Gemi Sanayiidir...

Bu uygulamanın hukuk devleti anlayışıyla taban tabana zıt olduğu açıktır. Türkiye ya hukuk devletidir, ya değildir... Böylesine keyfi bir tutum, Anayasa'ya aykırılığı saptanan konularda el altından, üstelik işten çıkarma tehdidi ile başlatılan girişimler derhal durdurulmalıdır.

Bu arada, temas etmek istediğim önemli bir konu ise, son günlerin aktüel meselesi, **"Süper Emeklilik"**tir.

Bilindiği üzere, Anayasa Mahkemesi, bu uygulamayı **"Anayasanın Eşitlik İlkesine"** aykırı bularak iptal etmiş bulunmaktadır.

TÜRK-İŞ olarak, bu konudaki yasal çalışmalar sırasında, Süper Emeklilik statüsünün tüm işçi emeklilerine bir oran dahilinde tanınması gerektiğini, bu yapılmaz ise emekli işçiler arasında haksızlıklara yol açılacağını söylemiştik. Dediklerimiz dikkate alınmadı. Bilindiği gibi de iptal edildi.

Şimdi burada doğan kanun boşluğu, önümüzdeki altı ay içinde giderilmek zorundadır. Bu yapılırken, yeniden haksızlıklara meydan verilmemesi gerekir. Kazanılmış haklar da dikkate alınarak, tüm emeklilerin kademeli de olsa bu statüden yararlandırılması gerekir.

1988 yılı üçüncü olağan toplantımız için Yönetim Kurulumuzca hazırlanan ara çalışma raporunda, bütün konular detayları ile bilgilerinize sunulmuştur.

Bu raporda, açış konuşmamda değinmediğim konular hakkında görüşlerimiz, çalışmalarımız ve gelişmeleri de bulacaksınız.

Yılın son toplantısı olması ve yeni yılın bir-kaç gün sonra gelmesi nedeniyle değerli basın temsilcilerinin mutlu, sağlıklı nice yıllara erişmelerini diliyorum, sevgilerimi sunuyorum.

100.üncü GÜNÜNDE SEKA GREVİ

Düzenlenen Basın Toplantısında

EMİN KUL: “SEKA ZARAR ETMEDİĞİ HALDE, YETKİLİLER İŞİ SAPTIRIP, KAMU OYUNU YANILTIYORLAR,, SELÜLOZ-İŞ Genel Başkanı ÖNAY: “MUHATAP BULAMIYORUM” dedi.

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Emin Kul, 100. gününe giren SEKA grevinde “gerçekçi bir çözüme ulaşılabilmesi için” yardıma hazır olduklarını bildirdi.

Selüloz-İş Sendikası Başkanlar Kurulu 15 Aralık'ta TÜRK-İŞ salonunda toplandı. TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Emin Kul, toplantıdan önce düzenlenen basın toplantısında yaptığı açıklamada, TÜRK-İŞ'in, SEKA grevini başından beri desteklediğini söyledi. Seka işçileri de dahil tüm kamu kesimi çalışanlarının bir aldatmaca ile karşı karşıya olduklarını ileri süren Kul, bu tür dayatmaların 1989'da yeni grevleri davet edecek boyutta olduğunu kaydetti.

KAMUOYUNU YANILTIYORLAR

Genel Sekreter Emin Kul, ilgili devlet bakanının SEKA hakkında söylediklerinin gerçekleri yansıtmadığını öne sürdü. İşletmeci kamu kuruluşlarını bir holding olarak gördüklerini kaydeden Kul, şöyle dedi:

“Bu kuruluşları tek tek ele alarak, bazıları zarar ediyor diye işçilerin taleplerinin karşılanmaması yanlıştır. İşletmeci kamu teşekkülleri geçen yıl 1 trilyon 821 milyar liralık kâr etmişlerdir. Bir holdingin içinde zarar eden kuruluş varsa, kâr edenlerden oraya aktarma yapılır. Seka için de bu böyle olmalıdır.”

TÜRK-İŞ Genel Sekreteri, “SEKA zararda, altyapısı yok, teknolojisi eski” gibi gerekçeler gös-

terilerek kamuoyunun buna şartlandırılmasının yanlış olduğunu da ifade etti. Seka'da maliyet içindeki işçilik payının 1982'de yüzde 20 civarındayken, geçen yıl yüzde 8'e indiğini belirten Kul, şöyle devam etti:

“Kamu kuruluşları içinde kar eden de var, zararda olan da. Zarar edenler, bugün uygulanan ekonomik politika nedeniyle zarar ediyor. Zarar, bu kuruluşların ödediği faizin yüksekliğinden kaynaklanıyor. Zarar eden kuruluşlar, 8 milyar 600 milyon lira ücret ödemelerine karşın, 20 milyar 950 milyon lira faiz ödemesi yapmışlar. Buna karşılık, kâr eden SEKA kuruluşları 22 milyar işçi ücreti öderken, yalnızca 4 milyar faiz ödemişler. Görülüyor ki, faizlerin düşük olduğu yerde kâr ediliyor.”

Emin Kul, SEKA için amortisman payı olarak geçen yıl 59 milyar 622 milyon lira ayrıldığını da bildirerek, “Bu parayla SEKA'nın teknolojisi mi yenilenmiştir? Nereye verilmiş, nerede tutulmuştur bu para?” diye sordu. TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Emin Kul bu soru üzerine, SEKA'da grev yapan işçilere TÜRK-İŞ tarafından maddi bir destek yapılmadığını, destek grevinin yasal olarak söz konusu olamayacağını anlattı, ancak, yasal grevlerin destek grevi niteliğine dönüştürülebileceğini söyledi.

CİDDİ MUHATAP BULAMIYORUZ.

Selüloz-İş Genel Başkanı İsmail Önay da, SEKA grevine olum-

lu bir çözüm bulmak için şimdiye kadar masaya oturacak “ciddi bir muhatap” bulamadıklarını, ilgililerin ise devamlı şekilde gerçekleri çarpıttığını öne sürdü.

SEKA grevinin sosyal bir sorun haline geldiği şeklindeki görüşünü belirten İsmail Önay, “100 günlük grevi konuşacak ve Seka işçisini günün şartlarına göre insanca yaşayacağı ücrete kavuşturacak ciddi, tutarlı, vatanını, milletini, devletini ve Seka'mızı en az bizim kadar seven yetkili görmek istiyoruz. O'nunla konuşmak, kanyon bu yaraya merhem çalmak istiyoruz” dedi.

İsmail Önay, 10 yıl önce günlükü 10 Dolar olan Seka işçisinin yine 10 Dolar almasını, 10 yıl önce bir aylığı ile bir ton gazete kağıdı alan işçilerin yine o günkü yaşam düzeyine kavuşmasını istediklerini söyledi. Yüzüncü gününü dolduran grevin, ilk günkü kadar inançla sürdüğünü söyleyen Önay, Başkanlar Kurulu'nda Seka grevinin “bir 100 gün daha sürebilmesinin yollarını” arayacaklarını ileri sürdü.

SEKA İŞÇİSİNE YILBAŞINDA PARA ÖDENDİ..

TÜRK-İŞ Yılbaşı'nı grevde geçiren SEKA işçisine bir ödemede bulundu. TÜRK-İŞ'e bağlı sendikalardan toplanan 450 milyon lira Selüloz-İş Genel Başkanı İsmail Öneya çek olarak verildi.

Selüloz-İş grevde bulunan SEKA işçisine, 60'ar bin lira, Adana'daki kağıt fabrikasında çalışanlara da 70'er bin lira ödedi.

yılın adamı
İSCİ

İşçi
"ek iş"
peşinde
Kış
İşsizleri
donuyor
Fiyatlar
fren
tutmuyor
Evine ayda bir kez bile el
girmeyenlerin sayısı artıyor

enflasyon
Zam

tennere kaynamıyor
Tencerede
kemik

"Sorunumuz enflasyon"
Yine zamlarla
UYANDIK!

1989